

Komárom, 2019. szeptember 10-11. – Komárno, 10-11. september 2019

„ADÓ- ÉS JÁRULÉKRENDSZEREK” SZEKCIÓ

SEKCIA „DAŇOVÉ A ODVODOVÉ SYSTÉMY”

PADE

PALLAS ATHÉNÉ
DOMUS EDUCATIONIS
ALAPÍTVÁNY

Cím - Názov:

A Selye János Egyetem 2019-es XI. Nemzetközi Tudományos Konferenciájának tanulmánykötete - „ADÓ- ÉS JÁRULÉKRENDSZEREK” SEKCIÓ

Zborník XI. medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho 2019 –
SEKCIA „DAŇOVÉ A ODVODOVÉ SYSTEMY”

Szerkesztő - Zostavovateľ:

Ing. Gyurián Norbert, PhD.

PhDr. Antalík Imrich, PhD.

ISBN 978-80-8122-341-9

Selye János Egyetem – Univerzita J. Selyeho

PADE

PALLAS ATHÉNÉ
DOMUS EDUCATIONIS
ALAPÍTVÁNY

Az „Adó és járulékszerek” szekció megszervezését és a szekció kiadványának megjelenését a PALLAS ATHÉNÉ DOMUS EDUCATIONIS ALAPÍTVÁNY támogatja a „Modern, komplex és innovatív kutatási tevékenység a Selye János Egyetem Gazdaságtudományi Karán - A magyar-szlovák határrégió vállalkozói környezetének eltérései – fókuszban az adózási és társadalombiztosítási kérdések” c. projekt keretében.

ELŐSZÓ – PREDŠLOV

A komáromi Selye János Egyetem Dr. habil. PaedDr. Juhász György, PhD. rektor úr védnöksége alatt rendezi meg a XI. Nemzetközi Tudományos Konferenciáját. A konferencia 2019. szeptember 10–11-én kerül megrendezésre, helyszíne a SJE Konferencia-központja – Hradná 2, Komárno, Szlovákia. A rendezvény elsődleges célja az előző évfolyamokhoz hasonlóan hazai és a külföldi egyetemi oktatók és kutatók tudományos eredményeinek prezentálása. Elsősorban a humán tudományok, a társadalomtudományok, a neveléstudományok, a közgazdaságtan és a vállalatirányítás és a teológia területein tevékenykedő szakemberek számára nyit teret, továbbá az informatikai és az IKT tudományterület művelői számára, azonban részt vehetnek a rokon szakterületeken dolgozó kutatók is. A konferencia keretén belül lehetőség nyílik tapasztalat- és eszmecserére, új kapcsolatok kiépítésére és a kutatási programok és célok összehangolására. Az előadások anyagait ebben az évben is a résztvevők és a leadott tanulmányok nagy számának köszönhetően külön konferenciakötetekben adjuk ki a szekciók tudományágakba való besorolása szerint. A megjelent tanulmányok két független szakmai lektorálás után kerültek a kötetekbe. Az elfogadott publikációkat tartalmazó köteteket szabadon elérhetővé tesszük az interneten.

Komárom,
2019. 9. 5.
Bukor József

V dňoch 10–11. septembra 2019sa koná pod záštitou Dr. habil. PaedDr. Györgya Juhásza, PhD., rektora Univerzity J. Selyeho XI. Medzinárodná vedecká konferencia UJS – 2019.

Miestom konania konferencie je Konferenčné Centrum UJS – Hradná 2, Komárno, Slovensko. Cieľom konferencie je vsúlade scieľmi predchádzajúcich ročníkov prezentácia výsledkov vedeckovo-výskumnej práce vedeckých a vedeckopedagogických pracov-níkov univerzít z domova a zo zahraničia. Konferencia dá priestor predovšetkým pre odborníkov zaoberajúcich sa vednými oblast'ami: humanitné vedy, spoločenské vedy, pedagogické vedy, ekonomické vedy a riadenie podniku, ďalej informatické vedy a IKT, ale vítaní sú aj účastníci z príbuzných vedných odborov. V rámci konferencie je priestor aj na aktívnu výmenu názorov a skúseností, na nadviazanie kontaktov a na zosúladenie spoločných vedecko-výskumných programov a cieľov. Jednotlivé príspevky aj tohto roku z dôvodu vysokého počtu prihlásených a veľkého množstva odovzdaných príspevkov sme zaradili do zborníkov podľa vedných odborov jednotlivých sekcií.

Do jednotlivých zborníkov boli zaradené iba príspevky, ktoré prešli dvoma nezávislými odbornými recenznými konaniami. Zborníky budú voľne dostupné na internete.

V Komárne,
5. 9. 2019
József Bukor

PROGRAMBIZOTTSÁG – PROGRAMOVÝ VÝBOR:

Elnök:

Dr. habil. PaedDr. **Juhász György**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Tagok:

Dr. habil. PaedDr. **Horváth Kinga**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

RNDr. **Csiba Peter**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Mgr. **Lévai Attila**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Dr. habil. **Cservák Csaba**, PhD.
Károli Gáspár Református Egyetem, Budapest,
Magyarország

Prof. Dr. **Józsa Krisztián**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Dr. habil. **Kókai Nagy Viktor**
Debreceni Református Hittudományi Egyetem,
Debrecen, Magyarország

Prof. Dr. **Kolumbán Vilmos József**
Kolozsvári Protestáns Teológiai Intézet, Kolozsvár,
Románia

Prof. **Ormos Mihály**, PhD.

Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Prof. Dr. **Pukánszki Béla István**, DSc.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Prof. Dr. **Poór József**, DSc.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Prof. Dr. **Tóth Péter**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Dr. habil. **Vajda Barnabás**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Prof. RNDr. **Tóth János**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Prof. RNDr. **Kmet' Tibor**, CSc.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

Dr. habil. PhDr. **Liszka József**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

doc. RNDr. **Bukor József**, PhD.
Selye János Egyetem, Komárom, Szlovákia

SZERVEZŐBIZOTTSÁG - ORGANIZAČNÝ VÝBOR:

doc. RNDr. Bukor József, PhD.
Doc. Dr. univ. Csehi Ágota, PhD.
Dr.habil. PedDr. Nagy Melinda, PhD.
Dr. habil. Ing. Szőköl István, PhD.
PhDr. Antalík Imrich, PhD.
Mgr. Görözdí Zsolt, PhD.
RNDr. Gubo Štefan, PhD.
Ing. Gyurián Norbert, PhD.
PhDr. Korcsmáros Enikő, PhD.
Ing. Šeben Zoltán, PhD.
Simon Szabolcs, PhD.
Bc. Hernády Adrienn

TARTALOMJEGYZÉK

ANTALÍK Imrich PÁRHUZAMOS MUNKAVÉGZÉS KÉT EU-TAGÁLLAMBAN	6
GYURIÁN Norbert KISVÁLLALKOZÁSOK ÉS AZ ADÓZÁS MAGYARORSZÁG ÉS SZLOVÁKIA TERÜLETÉN	13
Angelika KÚTNA VPLYV DAŇOVEJ LICENCIE NA DAŇOVÉ ZAŤAŽENIE PODNIKOV AGROSEKTORU	22
Ladislav MURA VPLYV DAŇOVEJ SÚSTAVY A ZAVEDENIA E-KASY NA MALÉ A STREDNÉ RODINNÉ PODNIKY	31
Adam PÁLDI JÁRULÉKOK, ADÓ ÉS KEDVEZMÉNYEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA SZLOVÁKIA ÉS MAGYARORSZÁG VISZONYLATÁBAN	37
Szilárd SZIGETI BÉREN KÍVÜLI EGÉSZSÉGÜGYI JUTTATÁSOK VONZEREJE ÉS ADÓZÁSA MAGYARORSZÁGON	53

PÁRHUZAMOS MUNKAVÉGZÉS KÉT EU-TAGÁLLAMBAN

ANTALÍK Imrich¹

ABSTRACT

The aim of the study is to examine and highlight a selected issue of the processes taking place in the Slovak-Hungarian border region. In the case of border processes and factor flows, their appearance, direction and intensity are always questionable. The study focused on the Slovak - Hungarian border region. For the selected area, a specific area of labor flow was examined. The phenomenon of simultaneous employment, parallel work and related problems in several EU Member States may be more pronounced for people living in border regions. The aim of the study is to examine the issue of parallel work, primarily from the point of view of social security and health insurance. The study also presents employer and employee aspects as well as practical issues.

KEYWORDS

parallel work, social system, tax system, border, border region,

BEVEZETŐ

A tanulmány célja, hogy megvizsgálja és rávilágítson a szlovák-magyar határtérségben zajló folyamatok közül egy kiválasztott kérdéskörre/folyamatra. A határrégióban zajló folyamatok/tényezőáramlások esetben kérdéses azok megjelenése iránya és intenzitása. A tanulmány fókuszába a szlovák – magyar határtérség került. A kiválasztott térség esetében a munkaerő áramlásának egy speciális területe került megvizsgálásra. A több EU-s tagországban egy időpontban fennálló munkaviszony jelensége, a párhuzamos munkavégzés esete és az ezzel kapcsolatos problémák a határ menti térségekben élők esetében fokozottabban jelentkezhetnek. A tanulmány célja a párhuzamos munkavégzés kérdéskörének vizsgálata elsősorban a társadalombiztosítás és az egészségügyi biztosítás szempontjából, megvizsgálva a munkáltatói és a munkavállalói szempontokat is, figyelembe véve a gyakorlati kérdéseket is.

A vizsgálat kiindulópontját, egy még a 2015-ös esztendőben kialakított a határtérségben zajló állapotot és folyamatokat leíró és prezentáló modell áll. [1] Az anno a kis- és középvállalkozások versenyképességének kérdéskörének vizsgálatakor kialakított modell (1. ábra) jelen esetben általánosan, gazdasági szereplőkre alkalmazva kerül felhasználásra. A modell egy határ mentén elhelyezkedő térséget szemléltet (fekete téglalap). Egy ilyen térség alaphelyzetben két ország (A. és B. ország) határa mentén fekszik (zöld szaggatott vonal), s a határ különböző, Nemes Nagy [2] által ismertetett funkcióival (gátló funkció,

¹ PhDr. Antalík Imrich, PhD., Selye János Egyetem Gazdaságtudományi Kar,
Közgazdaságtan Tanszék, e-mail: antaliki@uj.sk

szűrő-, ütköző-, kontaktuszóna) alakítja az áramlásokat és a kapcsolatokat, melyek Fleischer [3] munkájából kiindulva jelennek meg a modellben. Az áramlások és kapcsolatok a modellben szereplő térség esetében a következők:

1a) elkerülés: az egyik érintett országon belül megvalósuló áramlás/kapcsolat, amely elkerüli a határ menti térséget,

1b) elkerülés: mindkét országot, s így a határ menti térséget is elkerülő áramlás/kapcsolat,

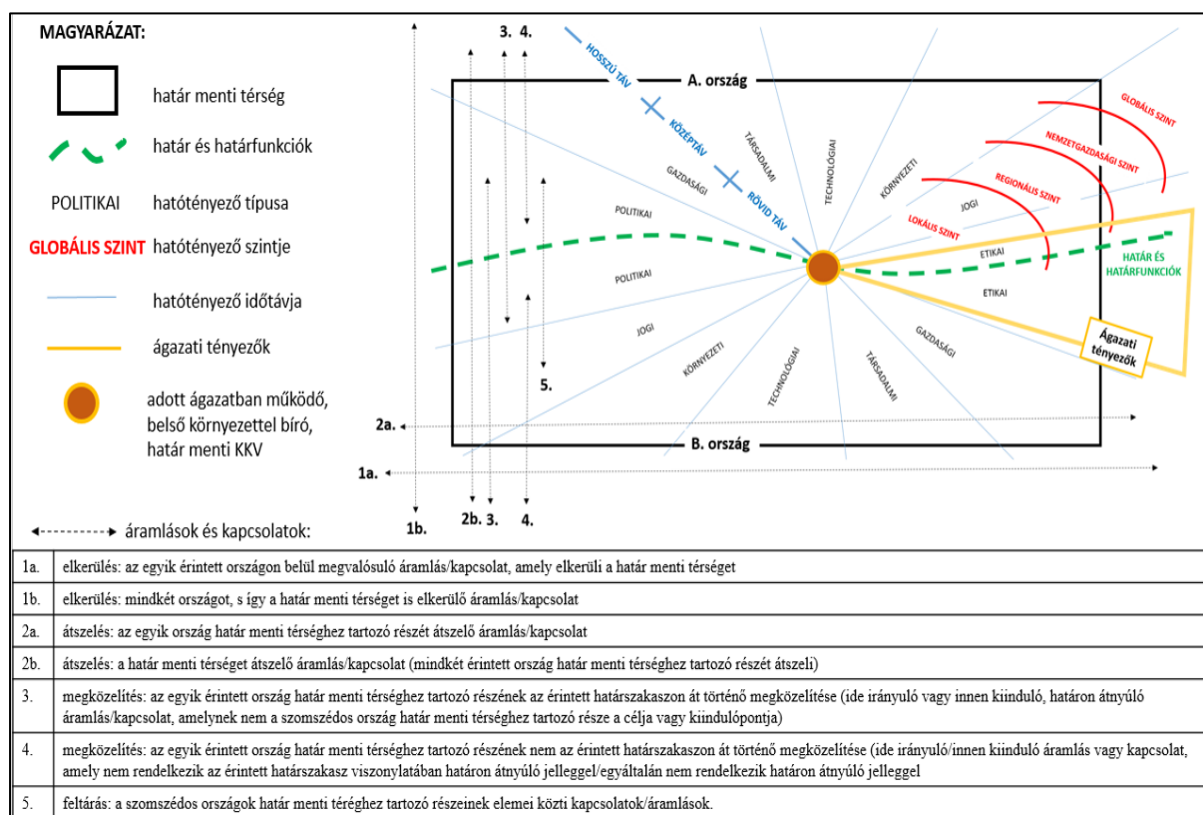
2a) átszelés: az egyik ország határ menti térséghez tartozó részét átszelő áramlás/kapcsolat,

2b) átszelés: a határ menti térséget átszelő áramlás/kapcsolat (mindkét érintett ország határ menti térséghez tartozó részét átszeli)

3) megközelítés: az egyik érintett ország határ menti térséghez tartozó részének az érintett határszakaszon át történő megközelítése (ide irányuló vagy innen kiinduló, határon átnyúló áramlás/kapcsolat, amelynek nem a szomszédos ország határ menti térséghez tartozó része a célja vagy kiindulópontja).

4) megközelítés: az egyik érintett ország határ menti térséghez tartozó részének nem az érintett határszakaszon át történő megközelítése (ide irányuló/innen kiinduló áramlás vagy kapcsolat, amely nem rendelkezik az érintett határszakasz viszonylatában határon átnyúló jelleggel, vagy egyáltalán nem rendelkezik határon átnyúló jelleggel),

5) feltárás: a szomszédos országok határ menti térséghez tartozó részeinek elemei közti kapcsolatok/áramlások

1. ábra: A határ menti gazdasági szereplők mindennapjait befolyásoló külső környezeti tényezők modellje Forrás: saját szerkesztés [1]

A gazdasági szereplők mindennapjait így összességében a külső környezeti tényezők s ezek állapota (a határ mindkét oldalán), a határ által betöltött szerepek és esetlegesen a különböző térségben zajló tényezőáramlások által érintettek (befolyásolják őket vagy saját maguk generálják azokat).

A tanulmány a határtérségben zajló egyik ilyen áramlást, a munkaerő áramlását elemzi mélyebben, s annak egy speciális kérdéskörét, a párhuzamos munkavégzés esetét vizsgálja meg részletesebben.

A párhuzamos tevékenység több tagállamban

A határ menti térségek egyik jellemzője, hogy az egy-egy település természetes vonzáskörzetében zajló folyamatokat az országhatár és a kapcsolódó jelenségek érintik. Előfordulhatnak olyan esetek, hogy a határ menti térségben élő személy életében olyan élethelyzet adódik, amikor párhuzamosan több különböző munkáltatónak több különböző országban végez munkát, vagy folytat vállalkozói tevékenységet. Ennek a társadalombiztosítási hozzájárulás fizetése, a társadalombiztosítás szolgáltatásainak igénybevétele és a megszerzett jövedelem adózása szempontjából van hatása. Jelen tanulmány a párhuzamos munkaviszony kérdéskörére fókuszál, ugyanakkor több más speciális szituáció is adódhat (pl. fuvarozás, hajózás, légitözlekedési ágazatban dolgozók, kiküldetések, stb. [4]:).

Társadalom- és egészségügyi biztosítási kérdések

A társadalombiztosítási terület szempontjából a kérdéskör az Európai Unió szintjén koordináltan, rendelet formájában került kezelésre/szabályozásra.

Társadalombiztosítási szempontból két vagy több tagállamban szokásosan munkavállalóként tevékenykedő személy a következők hatálya alá tartozik [5]:

- a) a lakóhely szerinti tagállam jogszabályai, ha a személy a tevékenységének jelentős részét abban a tagállamban végzi, vagy ha a személyt olyan különböző vállalkozások vagy különböző munkáltatók alkalmazzák, akiknek a bejegyzett székhelye vagy lakóhelye különböző tagállamokban található, vagy
- b) annak a tagállamnak a jogszabályai, amelyben a személyt alkalmazó vállalkozás vagy munkáltató bejegyzett székhelye vagy lakóhelye található, ha a személy a tevékenység jelentős részét nem a lakóhelye szerinti tagállamban végzi.

Az illetékesség megállapítását az alkalmazottnak szükséges kérvényeznie a megfelelő nyomtatvány alkalmazásával. [6], [7] Amennyiben a munkavállalót kizárólag egy munkáltató foglalkoztatja egyszerre vagy váltakozva több tagállamban, az A1 jelű igazolást a munkáltató is igényelheti. Az A1-es nyomtatvány a munkavégzés megkezdését követően is igényelhető. A folyamat nagyjából hasonló, ám néminemű eltéréseket (pl. eltérő szerkezetű kérvény) azért tartalmaz Szlovákiában és Magyarországon.

A természetes személy társadalombiztosítás szempontjából egy EU-s tagországban egyszerre csak egy társadalombiztosítási és egészségügyi biztosítási rendszerbe fizethet járulékokat. Ebből a szempontból szükségeltetik a döntéshozatal az alkalmazandó törvényi szabályozásról, hogy adott alkalmazott esetében mely szabályozásának kell megfelelnie a munkáltatónak és a párhuzamosan foglalkoztatott természetes személynek. A döntés alapját elsősorban a különböző tagországokban végzett tevékenységek mértékének egymáshoz viszonyított aránya határozza meg.

1. táblázat. Illetékesség meghatározásának folyamata

Magyarország	Szlovákia
- A kérvényt a lakóhely, tartózkodás hely vagy a munkáltató székhelye szerint illetékes egészségbiztosítási szervnek kell benyújtani	A Társadalombiztosítóhoz (Sociálna poisťovňa) szükséges benyújtani a kérvényt, a lakóhely szerinti illetékesség alapján
- határidő a kérvény elbírálására: sommás eljárásban 8 nap, teljes eljárásban 60 nap	határidő a kérvény elbírálására: 60 nap
Igényelt információk: 1. természetes személy azonosító adatai, állampolgársága, lakcíme, taj-száma 2. a munkáltató(k) neve (elnevezése), székhelye (lakóhelye), adóazonosító száma, 3. Gazdasági tevékenység besorolása (a NACE Rev. 2. szerint) 4. külföldi és belföldi munkaidő mértéke, munkabér összege, ezek egymáshoz viszonyított aránya 5. Becsületbeli nyilatkozat	Igényelt információk: 1. természetes személy azonosító adatai, állampolgársága, lakcíme 2. a munkáltató(k) neve (elnevezése), székhelye (lakóhelye), adóazonosító száma, 3. Gazdasági tevékenység besorolása (a SK NACE Rev. 2. szerint) 4. külföldi és belföldi munkaidő mértéke, bruttó munkabér összege 5. Becsületbeli nyilatkozat
Mellékletek: külföldi és belföldi munkaszerződés, igazolások	Mellékletek: külföldi és belföldi munkaszerződés (szlovák nyelven), külföldi munkáltató foglalkoztatói jogosultságának igazolása (szlovák nyelven)

Forrás: saját szerkesztés [8], [9]

Például amennyiben egy szlovákiai állampolgár, aki szlovákiai állandóhellyel rendelkezik szlovákiai és magyarországi munkáltatóval is rendelkezik és tevékenységének jelentős részét Szlovákiában végzi, akkor az alkalmazott összes jövedelme (Magyarországon megszerzett is) szlovákiaiának tekintendő a társadalombiztosítási és egészségbiztosítási járulékok kivetésénél, s elvezetni is a szlovák társadalom- és egészségügyi biztosítási rendszerbe szükséges azokat. Ez a külföldi (magyarországi) munkáltató számára azt jelenti, hogy teljes mértékben a szlovákiai szabályozás szerint szükséges eljárnia mind a társadalombiztosítás, mind az egészségügyi biztosítás szempontjából, a külföldi munkáltató és az alkalmazott közös megegyezése alapján e tevékenységeket elvégezheti a munkáltató helyett az alkalmazott [9].

Adózási kérdések

Adózás szempontjából némileg egyszerűbb a helyzet. Kulcskérdés az adóügyi illetőség meghatározása az adott természetes személy esetében. Szlovákia és Magyarország közt 1995-ben a *Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén megnevezésű egyezmény*. Ezen egyezmény alkalmazásában az „egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy” kifejezés olyan személyt jelent, aki ennek a Szerződő Államnak a jogszabályai szerint lakóhelye, állandó tartózkodási helye, üzletvezetési helye vagy bármilyen más hasonló ismérv alapján ebben az Államban adóköteles [10]. A bér, a fizetés és

más hasonló térítés, amelyet az egyik Szerződő Államban belföldi illetőségű személy nem önálló munkáért kap, csak ebben az Államban adóztatható, kivéve, ha a munkát a másik Szerződő Államban végzik. Amennyiben a munkát ott végzik, az abból származó térítés ebben a másik Államban adóztatható [11]. Bizonyos esetekben kivételek érvényesülnek, ezek az alábbiak [12]:

- igazgatói tiszteletdíjak
- művészek és sportolók – munkavégzés helye szerint adózik vagy adómentes (közpénz esetén)
- nyugdíj – csak a belföldi illetőség helyén adóztatható
- oktatók, kutatók, tanárok – adómentes a külföldi munkáltató esetében, ha nonprofit szervezetnél végzik
- közszolgálat.

Eredmények és diszkusszió

Összességében a megismert folyamatokból leszűrhető, hogy Szlovákia és Magyarország viszonylatában az illetékességi kérdéskör a társadalombiztosítási kérdések esetében hatással van mind a munkáltató, mind az alkalmazott által a munkavégzés után fizetett járulékkerhek mértékére, így a munkáltató által a munka teljes árának nagyságára, illetőleg az alkalmazott által realizált nettó bér nagyságára is. Megjelenik ugyanakkor az árfolyamkockázat kérdésköre is, hiszen Magyarországon a hivatalos fizetőeszköz a forint, míg Szlovákiában az euró. Egy magyarországi munkáltatónak euróban szükséges a járulékokat elvezetnie a párhuzamos tevékenységet végző szlovákiai illetőségű alkalmazottja, míg egy szlovákiai munkáltatónak forintban szükséges a járulékkerheket elvezetnie a magyarországi illetőségű, párhuzamos tevékenységet végző alkalmazottja esetében – a befizetett járulékkerhek nagysága pedig az árfolyam függvényében változhat (a havi járulékelvezetések összegét mindig az Európai Központi Bank által tárgyhavi EUR/HUF referencia-árfolyam alapján szükséges megállapítani [13]). Az árfolyamkockázat nem csak a munkáltatónál, hanem az alkalmazottnál is megjelenhet (amennyiben a munkáltató helyett saját maga végzi azt az alkalmazott).

A párhuzamos munkavégzés esetén megjelenhet az adózási hatás is, amennyiben az alkalmazott illetősége alapján nem a munkavégzés országában kerül a jövedelem megadóztatásra (az 1996-os C törvény 16., 18., 19., 20-as cikkelyei ben található kivételek), az érintett országok által realizált adóbevétel nagyságára van hatással.

Különböző tranzakciós költségek merülhetnek fel – pl. fordítói díjak, közjegyzői díjak, időköltség, külföldre történő átutalások díjai, útiköltség (pl. szomszédos ország intézményeihez történő regisztráció esetén). A munkáltató további adminisztrációs terhekkel / bürokratikus terhekkel szembesül, hiszen egy ország szabályai helyett két ország szabályozásával szükségeltetik megismerkednie és a változásokat követnie. Ez akár plusz munkaerő alkalmazásának szükségességét is kiválthatja, vagy külső szolgáltató igénybevételét idézheti elő (pl. könyvelő). Előfordulhat (magas valószínűséggel), hogy a munkáltató információs rendszere, bérszámfejtő-szoftvere nem kezeli a külföldi szabályozást, ami egyedi kimutatások elkészítését, számítások elvégzését, jövedelemfizetési lapok,

igazolások elkészítését igényli. Felmerülhetnek ugyanakkor nyelvi korlátok is az ügyintézés során, illetőleg kérdéses a kontroll, vagy az ellenőrzési kérdések gyakorlati megvalósítása is a szabályok betartását illetően. A munkáltató számára problematikus lehet az is, hogy az alkalmazott utólag is igényelheti az A1-es nyomtatvány kiadását, utólag is bemutathatja azt munkáltatójánál, ez pedig utólagos járulékelvezetési és adófizetési rendezést igényel, amennyiben nem az illetőség országába történtek az elvezetések az A1-es igazolás kiadását megelőzően. A munkaviszony megkezdése előtt sok esetben nem áll rendelkezésre a 60 napos időtartam, így az illetékesség megállapítása nélkül kezdődik meg a párhuzamos munkavégzés, ez a munkáltató esetében ismételten utólagos rendezést igényel.

Összefoglalás

Összességében elmondható, hogy a határ menti térségekre jellemző munkaerő-áramlási kérdéskör kapcsán tapasztalható speciális élethelyzet - a párhuzamos munkavégzés több uniós tagországban – esetében a jelenleg működő rendszer nem igazán támogatja az ilyen formában jelentkező munkatényező-áramlás megvalósulását, sőt rengeteg problémát okozhat mind a munkáltatóknak mind az alkalmazottnak egyaránt. A bürokratikus és adminisztrációs terhek a munkáltatókat akár el is tántoríthatják a munkaviszony létesítésétől. A folyamat „felhasználó-barátabbá tétele” szempontjából kívánatos az ügyintézés egyszerűsítése, az A1-es nyomtatvány kiadási határidejének lerövidítése, automatizálásra/digitális megoldásokra. Az EU négy szabadságjoga közül a munkaerő szabad áramlása megmutatkozik, ám a sok gyakorlati akadály megnehezítheti/ellehetetlenítheti annak tényleges gyakorlati megvalósulását, a tranzakciós költségek, az adminisztrációs és bürokratikus teher elkedvetleníthetik a feleket. A párhuzamos munkavégzésre.

Köszönetnyilvánítás

A tanulmány a Pallas Athéné Domus Educationis Alapítvány támogatásával készült a *Modern, komplex és innovatív kutatási program a Selye János Egyetem Gazdaságtudományi Karán* megnevezésű, PADE-117-2-es sz. projekt keretében.

IRODALOMJEGYZÉK

1. ANTALÍK, I.: *Kis- és középvállalkozások versenyképességének vizsgálata a délnyugat-szlovákiai határ régióban*. Szent István Egyetem, doktori értekezés, 2015, 61-63. o.
2. NEMES NAGY, J.: *A tér a társadalomkutatásban*. Budapest: Hilscher Jenő Szociálpolitikai Egyesület, 1998, 195. p.
3. FLEISCHER, T.: *Régiók, határok és hálózatok*. In: *Tér és társadalom*, XV. (3-4.), 2001, 55-67. p.
4. *Ustanovenia EÚ v oblasti sociálneho zabezpečenia*. Európska komisia. 2010. Interneten elérhető: <https://www.employment.gov.sk/files/slovensky/ministerstvo/medzinarodnaspolupraca/koordinacia-systemov-sz/publikacie/ustanovenia-eu-v-oblasti-socialneho-zabez-pecenia.pdf>

5. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 883/2004/EK RENDELETE, 13. cikkely, 1. bekezdés. Interneten elérhető: <https://eurlex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=CONSLEG:2004R0883:20100501:hu:PDF>
6. Vzory tlačív k formuláru A1. Interneten elérhető: <https://www.socpoist.sk/vzory-tlaciv-k-formularu-a1/48847s>
7. Az A1 nyomtatvány igénylőlapja. Interneten elérhető: http://www.neak.gov.hu/nyomt_atvanytar/temp_sc_521890.html
8. Nemzeti Egészségbiztosítási Alapkezelő: Párhuzamos tevékenység az Európai Gazdasági Térség tagállamaiban. Interneten elérhető: http://www.neak.gov.hu/felso_menu/lakossagnak/ellatas_kulfoldon/biztositasi_kotelezettseg_eu_szerint/parhuzamos_tevékenység_ket_vagy_több_eutagallamban/parhuzamos.html#Az%20A1%20igazol%C3%A1s%20ig%C3%A9nyl%C3%A9se
9. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 987/2009/EK RENDELETE, 21. cikkely
10. 1996. évi C. törvény a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén, 4. cikkely.
11. 1996. évi C. törvény a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén, 15., 16., 18. 19. 20. cikkely.
12. 1996. évi C. törvény a Magyar Köztársaság és a Szlovák Köztársaság között a kettős adóztatás elkerülésére és az adóztatás kijátszásának megakadályozására a jövedelem- és a vagyonadók területén, 16., 18. 19. 20. cikkely.
13. AZ EURÓPAI PARLAMENT ÉS A TANÁCS 987/2009/EK RENDELETE, 90. cikkely

KISVÁLLALKOZÁSOK ÉS AZ ADÓZÁS MAGYARORSZÁG ÉS SZLOVÁKIA TERÜLETÉN

SMALL BUSINESSES AND TAXATION ON THE TERRITORY OF HUNGARY AND SLOVAKIA

GYURIÁN Norbert²

ABSTRACT

The small businesses contribute to the performance of state economy and therefore play an important role in the economy of every state. Most of them are engaged in business activities as natural persons. Therefore, their income is taxed under the personal income tax laws of that state. They are obliged to declare their taxes to the state and keep the necessary records. This places an administrative burden on businesses, which is primarily reflected in an increase in their costs. With this in mind, simplified methods have been introduced alongside simple and double-entry bookkeeping. The main objective of the study, besides its role in the field of state budgets, is to examine these methods in Hungary and Slovakia. Our attention also highlights the importance of taxation, which we look at from the point of view of public revenue.

KEYWORDS

Small business, tax system, tax revenue, taxpayer, tax base, tax rate.

BEVEZETÉS

A kis vállalkozók, mint természetes személyek, a személyi jövedelemadó vonatkozásában adóztatják a tevékenységük révén szerzett jövedelmüket. A nagyvállalatokkal ellentétben, sokkal kevesebb és kevésbé összetett gazdasági esemény merül fel a tevékenységük során. Ezt a tényt szükségszerű, hogy az államok tudatosítsák és a jogszabályaik erre tekintettel legyenek. Fontos, hogy a számviteli szabályozáson túl, további „könnyebb” adó-meghatározási lehetőségeket tegyenek lehetővé a vállalkozó természetes személyeknek.

A tanulmány célja megvizsgálni és összehasonlítani Magyarország és Szlovákia területén napjainkban alkalmazott, az egyszerű és kettős számvitelen felüli adó-meghatározási módszereket. Figyelmünk szintén kitér az adóztatás fontosságára, melyet a közbevételek szemszögéből vizsgálunk. A tanulmány elkészítésénél hazai és külföldi szak- és tudományos irodalmat dolgoztunk fel, valamint az EUROSTAT és az OECD kimutatásaiból merítettünk adatokat.

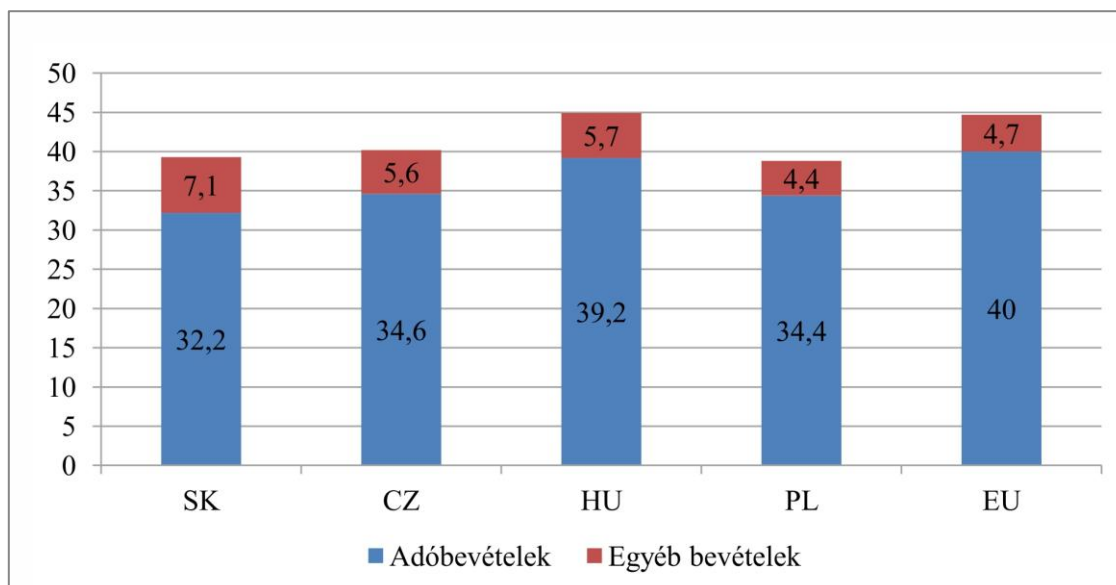
Az adózás fontossága napjainkban

Az adó fogalmát úgy lehet meghatározni, mint egy kötelező, törvényben előírt összeget, amely a visszatéríthetőség és az egyenértékűség elve alapján az adófizető nominális jövedelméből van levonva [7]. Az adó fogalma jogi, valamint pénzügyi és gazdasági

² Ing. Gyurián Norbert, PhD., Gazdaságtudományi Kar, Selye János Egyetem, Bratislavská cesta 3322, 945 01 Komárno, ngyurian@gmail.com

szemszögből definiálható. Jogi szemszögből az adót kötelező, vissza nem térülő, nem ekvivalens és nem specifikus pénzügyi kifizetésnek minősíthető, mely előre meghatározott szabályok révén történik az állami költségvetésekbe. Az adó pénzügyi és gazdasági értelmezése az adófizető és az állami költségvetés kapcsolatát helyezi előtérbe [2]. Az adók kivetésének joga már régóta minden állam szuverén joga, és még ma is a nemzeti szuverenitás egyik szimbólumának van tekintve. A globalizáció és a nemzetköziesedés előrehaladtával azonban egyre inkább megvitatásra kerülnek az Európai Unió egyes kompetenciáinak korlátozásai és az adóharmonizáció [8]. Az adók létezésének fő oka fiskális funkciójuk, azaz elegendő állami költségvetési forrást kell biztosítani a közjavak finanszírozásához, de az adópolitikát az állami költségvetések kiadási oldalán, azaz a költségvetési intézkedésekkel párhuzamosan kell kivitelezni. Az adópolitikát az állam általános pénzügyi és gazdaságpolitikájának részeként kell tekinteni [1]. A személyi jövedelemadó célja, hogy a magánszemélyek támogassák a közterhek, valamint az adóbevételek garantálása az állami és az önkormányzati költségvetés számára [9]. Az államoknak nagy figyelmet kell fordítaniuk gazdaságpolitikájuk megvalósításánál az adókra, mint nemzetgazdasági eszközök alkalmazására. A gazdasági tevékenységet folytató személyek döntéseiket az adózási tényezőkön felül, más gazdasági tényezők alapján kell, hogy meghozzák. Amennyiben ez nem teljesül, annyiban szükségessé válik az adópolitikai intézkedések felülvizsgálata. Egy állam gazdaságpolitikájával szembeni alapvető elvárás, hogy biztosítsa a gazdasági tevékenység szabad folytatásához szükséges környezetet napjainkban [5]. Ez a kisvállalkozások esetében pedig kiemelten fontos [6].

Az adózás fontos szerepet tölt be minden állam területén. Ezt a tényt mi sem támasztja alá jobban, mint az adóbevételek részesedése az államháztartások összbevételein. A köz-igazgatási bevételek a GDP-hez való viszonyítását az 1. ábra ábrázolja Szlovákia, Csehország, Magyarország, Lengyelország, valamint az Európai Unió tagállamaira (átlag) vonatkozóan 2016-ban. A táblázatban jól megfigyelhető az adóbevételek magasabb aránya az egyéb bevételekhez képest.

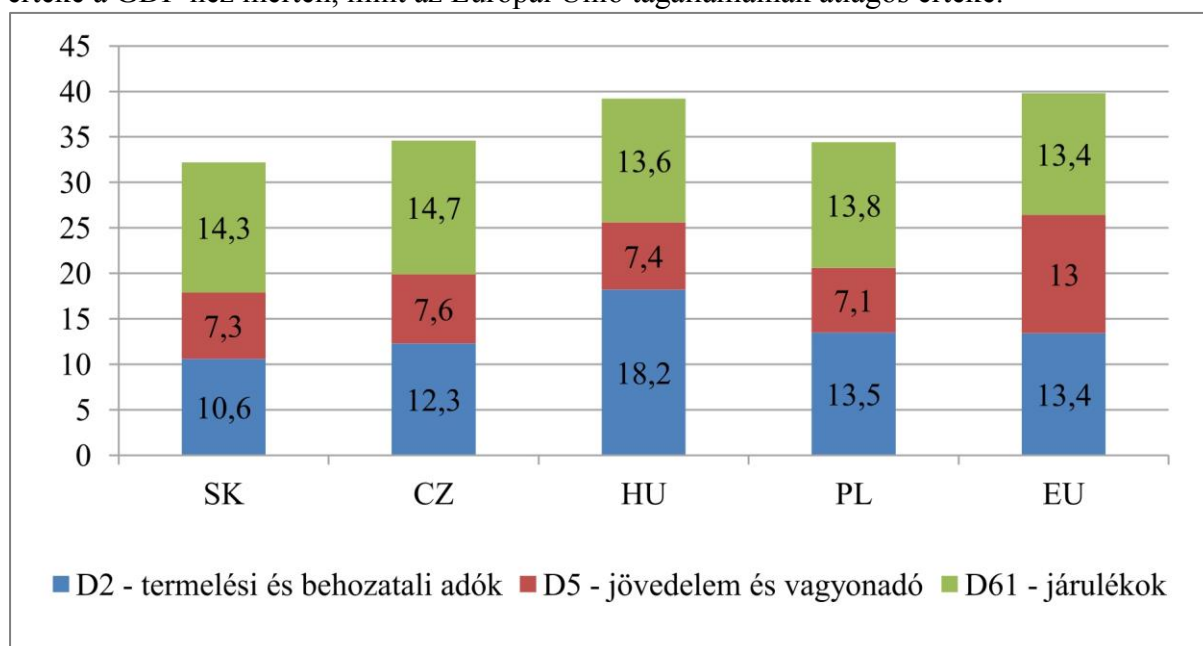

1. ábra: Közigazgatási bevételek (V4 és EU) a GDP-hez viszonyítva 2016-ban
(%-ban kifejezve)

Forrás: Saját feldolgozás az Eurostat adatai alapján

Az Európai Unió tagállamainak közigazgatási bevételei a GDP-hez viszonyítva, annak 44,7%-át tették ki.³ Ebből az adóbevételek 40%-ot, az egyéb bevételek pedig 4,7%-ot jelentettek. Az Európai uniós átlagértékhez Magyarország értékei állnak legközelebb, mely esetében 39,4%-os volt az adóbevétel, 5,7%-os pedig az egyéb bevétel. A legalacsonyabb értékek Szlovákiánál figyelhetők meg, mely esetében 32,2%-os volt az adóbevétel, 7,1%-os pedig az egyéb bevétel.

Az adóbevételeket fontos megvizsgálni altételekre lebontva. A 2. ábra az adóbevételeket járulékokra, jövedelem- és vagyoadókra, valamint termelési és behozatali adókra bontva ábrázolja 2016-os évre nézve. Az Európai Unió tagállamainak átlagos értékét tekintve a három vizsgált altétel arányos eloszlása figyelhető meg. Ez az arányeloszlás viszont nem érvényes a többi vizsgált államra nézve. A termelési és behozatali adók legmagasabb aránya Magyarország esetén figyelhető meg (a GDP-nek 18,2%-át tette ki). A termelési és behozatali adók legalacsonyabb aránya Szlovákiánál lett elérve (a GDP-nek 10,6%-át tette ki). A GDP-hez viszonyítva, a jövedelem- és vagyoadóknál figyelhetők meg a legalacsonyabb értékek a többi altételhez képest. Az altétel értékei 7,1-13% közt alakultak. A legalacsonyabb érték Lengyelország, a legmagasabb érték pedig az Európai Unió tagállamaira átlagosan lett elérve. Napjainkban az egyik legtöbbször vitatott és vizsgált altétel a járulékok. Megállapíthatjuk, hogy Szlovákia, Csehország, Magyarország és Lengyelország esetén is magasabb a járulékok értéke a GDP-hez mérten, mint az Európai Unió tagállamainak átlagos értéke.

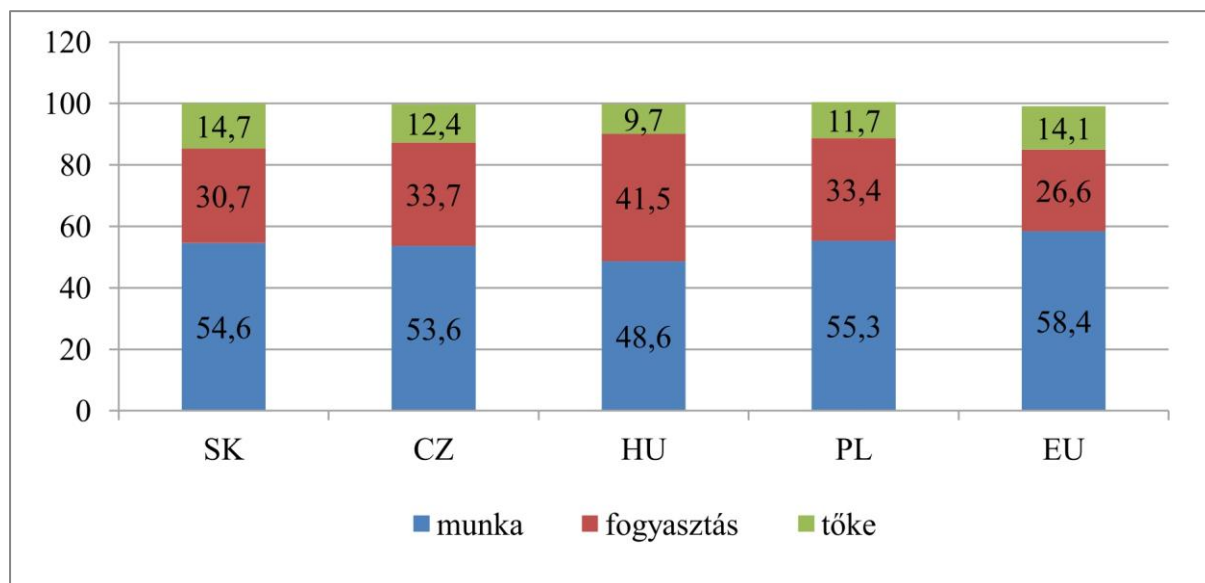
2. ábra: Az adóbevételek (V4 és EÚ) a GDP-hez viszonyítva 2016-ban (%-ban kifejezve)

Forrás: Saját feldolgozás az Eurostat adatai alapján

Három gazdasági tényező (munka, fogyasztás, tőke) adóztatását vizsgáljuk a 3. ábrában. Ez a szempont a vizsgált államok területén kivetett adónemek fajtáinak szempontjából fontos. A táblázatból egyértelműen megállapítható, hogy az összadóbevételeken való legmagasabb részesedése a munkára kivetett adóknak van. Egyedül Magyarország esetén figyelhető meg,

³ Az Európai Unió tagállamainak közigazgatási összbevételei az Európai Unió tagállamainak GDP-jéhez viszonyítva.

hogy a munka adóztatása kapcsán kivetett adók bevételeinek a részesedése az összadóbevételeken alacsonyabb, mint 50%. Ezen adók csoportjának bevételei az Európai Unió tagállamainak átlaga esetén a legmagasabb, 58,4% a GDP-hez viszonyítva. A fogyasztási adók bevételeinek értéke a GDP-hez mérten, mind a négy vizsgált államban magasabb, mint az Európai Unió tagállamainak átlaga esetén. Az értékek 30,7-41,5% közt alakultak a vizsgált államok esetén. Magyarországnál volt elérve a legmagasabb érték. A tőke adóztatásából eredő bevételeknél 9,7-14,7% értéket figyelhetünk meg.

3. ábra: Gazdasági tényezők adóztatása (V4 és EÚ) és azok részesedése az összadóbevételeken 2016-ban (%-ban kifejezve)
Forrás: Saját feldolgozás az Eurostat adatai alapján

Kisvállalkozók, mint természetes személyek, jövedelmei a személyi jövedelemadó hatálya alá tartoznak. A természetes személyek által a jövedelmeik után fizetett adók bevételeit Magyarország és Szlovákia területén a 1. táblázatban vizsgáljuk. Megfigyelhetjük, hogy Magyarországon jóval magasabb adóbevétel lett elérve, mint Szlovákiában. Ez a megállapítás az összes vizsgált évre érvényes. Vizsgálva ennek okait, fontos kiemelni, hogy Magyarország lakosainak száma magasabb, ez egyben a kisvállalkozók magasabb számát is eredményezi. Szlovákia esetén a vizsgált mutató értékei növekvő tendenciát mutat. Magyarország esetén, a mutatónál látványos visszaesés figyelhető meg 2011-ben. 2012-től viszont 5 403,79 – 5 982,09 Mill. euró között alakultak a vizsgált mutató értékei.

1. táblázat: Személyi jövedelemadóból származó adóbevételek 2009-2016 időszakban (Mill. euró)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SK	1 793,69	1 789,57	1 999,88	2 122,78	2 144,07	2 275,12	2 463,64	2 682,07
HU	7 130,05	6 363,84	4 520,67	5 549,20	5 421,25	5 403,79	5 743,74	5 982,09

Forrás: Saját feldolgozás az Eurostat adatai alapján

Az önálló vállalkozók jövedelmei után fizetett adók bevételeinek részesedését a személyi jövedelemadó-bevételeken az 2. táblázatban ábrázoljuk. A mutató értékei Szlovákia esetén 4,0-5,0%, Magyarország esetén pedig 3,3-5,7% közt alakultak. Szlovákia esetén kisebb mértékben változtak az értékek.

2. táblázat: Az önálló vállalkozók jövedelméből fakadó adóbevételek részesedése a személyi jövedelemadó-bevételeken (%-ban kifejezve)

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016
SK	4,6	4,2	5,0	4,3	4,7	4,8	4,6	4,0
HU	3,3	3,8	5,5	5,6	5,7	5,5	5,6	5,3

Forrás: Saját feldolgozás az Eurostat adatai alapján

A kisvállalkozók adó-meghatározási lehetőségei Magyarországon és Szlovákiában

Az önálló tevékenység esetén az adóalany és az adófizető személye megegyezik. Ez azt jelenti, hogy a kisvállalkozó köteles elszámolni a gazdasági tevékenységéből eredő jövedelmét az állam felé. Az adó számszerűsítése érdekében pedig szükséges rögzíteni és nyilvántartani a kisvállalkozó adóalapját befolyásoló minden gazdasági eseményt. Ennek a nyilvántartásnak az adminisztrációs terhe a magánszemélyt sújtja. Ezért nem mindegy, hogy azt milyen terjedelemben kell vezetnie. A jogszabályok, mint Magyarországon, mint pedig Szlovákiában több lehetőséget tesznek lehetővé a kisvállalkozóknak az egyszerű vagy kettős számvitel mellett. A tanulmány elkövetkező részében a tételes költségelszámolás és átalányadózás módszerek bemutatására fókuszálunk.

1. Tételes költségelszámolás

Az egyéni vállalkozó köteles az alapnyilvántartását úgy vezetni, hogy annak alapján (a részletező nyilvántartásokat is figyelembe véve) minden, az egyéni vállalkozói tevékenységével kapcsolatban pénzbevételt vagy kiadást eredményező gazdasági esemény zárt rendszerben nyomon követhető legyen. A részletező nyilvántartások közül csak azokat kell vezetni, amelyek a jövedelemszámítást alátámasztják.

A számviteli törvény alá tartozó vállalkozásoktól eltérően a bevételeket és költségeket alapvetően pénzforgalmi szemléletben kell meghatározni. Ez alól a szabály alól az amortizáció az egyetlen kivétel, ami viszont a számviteli törvény előírásait követi néhány módosítással.

**3. táblázat: Az egyéni vállalkozó éves adójának számszerűsítése a tételes költségelszámolás
módszere segítségével Magyarországon és Szlovákiában**

Magyarország	Szlovákia
Értékesítésből származó bevétel	-
± Bevételek korrigáló tételek	-
- Értékesítés során felmerült ráfordítások	-
= Vállalkozói jövedelem	Adóköteles bruttó jövedelem
- Jövedelemcsökkentő tételek	- Járulékok
= Adóalap (minimum a bevétel 2%-a)	= Részleges adóalap
-	- Adómentes rész
-	= Módosított adóalap
* Adókulcs (9%)	* Adókulcs (19%, 25%)
= Éves adó	= Éves adó
± Korrekciós tételek	± Korrekciós tételek (adó bónusz)
= Fizetendő jövedelemadó	= Fizetendő jövedelemadó

Forrás: Saját feldolgozás az 1995/CXVII. törvény és az 595/2003 sz. törvény alapján

Szlovákiában ez a módszer „Adónyilvántartásként” ismert. A szlovák Jövedelemadó Törvénykönyv 6.§ 11. bekezdése határozza meg a nyilvántartás terjedelmét. Ebben az esetben a magánszemély köteles nyilvántartást vezetni a pénzbevételeiről, kiadásairól, vagyoneszközeiről, készleteiről, követeléseiről és kötelezettségeiről.

Ahogy az a 3. táblázatban jól látható, a kisvállalkozó által fizetendő adó számszerűsítésében Magyarországon és Szlovákiában módszertani eltérések figyelhetők meg. Elsősorban is abban, hogy a Magyarországon alkalmazott módszertan a kisvállalkozó bevételeiből indul ki. Ezeket a bevételeket szükséges korrigáló tételek, valamint az értékesítés során felmerült ráfordítások által korrigálni és vállalkozói jövedelemmé alakítani. Ebből pedig a jövedelemcsökkentő tételek révén kapjuk meg az adóalapot, melyhez hozzárendelve az adókulcsot kapjuk meg az éves adó összegét. Az adó összegét korrigáló tételek révén kapjuk meg a fizetendő adót.

A Szlovákia területén alkalmazott módszer a kisvállalkozó adóköteles bruttó jövedelméből indul ki. Ez a tételt, első lépésben, a kisvállalkozó által fizetett járulékokkal van csökkentve. Az így megkapott tételt „részleges adóalaphoz nevezzük”. Ezt követően, az adómentes részt figyelembe véve, kapjuk meg a „módosított adóalapot”. Az adókulcs a módosított adóalaphoz való hozzárendelését követően kapjuk meg az éves adó összegét. Korrekciós tételek figyelembevételét követően kapjuk meg a fizetendő adót. Korrekciós tételként Szlovákiában az adóbónuszt említhetjük, mely az eltartott gyermekek után igényelhető adójóváírásnak minősül.

2. Átalányadózás

A módszer alkalmazásának feltétele Magyarországon, hogy az egyéni vállalkozó bevétele az átalányadózás megkezdését közvetlenül megelőző adóévben nem haladta meg a 15 millió Ft-ot, valamint az adóévben várhatóan nem haladja meg a 15 millió Ft-ot. Az összeghatár 100 millió Ft, ha az az egyéni vállalkozó kizárólag kiskereskedelmi tevékenységet folytat.

Az átalányadózó egyéni vállalkozó járulékfizetési kötelezettsége attól függ, hogy van-e egyéb munkaviszonya. A főfoglalkozású egyéni vállalkozónak a szociális hozzájárulási adót, a járulékokat legalább a tevékenységre jellemző kereset után kell megfizetnie.

A bevételből a jövedelem az elismert, egyes tevékenységek szerint különböző százalékban meghatározott költségátalány levonásával állapítható meg:

- 40 százalék, kiegészítő tevékenység folytatása esetén 25 százalék költségátalány bármely tevékenységre vonatkozó, általánosan alkalmazható rendelkezés szerint;
- 80 százalék, kiegészítő tevékenység folytatása esetén 75 százalék az elismert költségátalány akkor, ha a vállalkozó az adóév egészében kizárólag a törvényben felsorolt ipari, mezőgazdasági, szolgáltatási és kereskedelmi tevékenységet folytat;
- A kiskereskedelmi tevékenységet folytató egyéni vállalkozói bevételből 87, kiegészítő tevékenység folytatása esetén 83 százalék költségátalány.

A szlovákiai jogszabályok értelmében a fő feltétel, hogy a vállalkozó nem rendelkezhet ÁFA regisztrációval az alatt az időszak alatt, mely során az átalányadó módszerét alkalmazza. Folyamatos vállalkozói tevékenység esetén 60 százalék az elismert költségátalány. Ezen felül, az adóalapot csökkenti a már kifizetett járulékok összege is. Kiegészítő tevékenység esetén 25 százalék költségátalány levonásával állapítható meg a jövedelem.

További módszerek Magyarország területén

Magyarországon, Szlovákiával ellentétben, további adóalapot meghatározó módszerek kerültek bevezetésre a vállalkozók számára. Ezen adó-meghatározási módszereket külön adónemeknek is minősíthetjük. Idetartozik az egyszerűsített vállalkozói adó (az ún. „EVA”), a kisvállalati adó (az ún. „KIVA”), valamint a kisadózó vállalkozások tételes adója (az ún. „KATA”). E módszerek lényege, hogy a kisvállalkozók adminisztrációs és adófizetési terheit kívánja csökkenteni. Az egyes módszerek főbb sajátosságai pedig a következők:

Az egyszerűsített vállalkozói adó esetén az adó mértéke 37 százalék. A módszer lényege abban rejlik, hogy a 37 százalékos mértékű adó megfizetésével a vállalkozó kiváltja a többi adónemben fennálló adókötelezettség teljesítését. Amennyiben a vállalkozó bevétele, valamint az összes bevételét növelő összeg együttesen meghaladja a 30 millió forintot (beleértve az általános forgalmi adót), akkor az a feletti rész után az adó mértéke 50 százalék. Az egyéni vállalkozók mellett ezt a módszert választhatja a közkereseti társaság, a betéti társaság, a korlátolt felelősségű társaság stb. is. Az egyszerűsített vállalkozói adó már nem választható módszer 2019-től.

A kisvállalati adó, több egyéb feltétel mellett, azon társaságok választhatják, melyek 50 főnél nem foglalkoztatnak több alkalmazottat, valamint előző üzleti évben nem érték el az 500 millió forint árbevételt. Gazdasági társaságok és szövetkezetek választhatják (jogi személyek) ezt a módszert. Az ezt az adónemet választók cash flow, tehát pénzforgalmi szemléletű adózás mellett mentesülnek a társasági adó, a szociális hozzájárulási adó és a szakképzési hozzájárulás megfizetése alól. Az adó mértéke az adó alapjának 13 százaléka.

A kisadózó vállalkozások tételes adója szintén Magyarország területén alkalmazható. Amennyiben az egyéni vállalkozók, egyéni cégek, kizárólag magánszemély taggal rendelkező betéti és közkereseti társaságok akként döntenek, hogy a kisadózó vállalkozások tételes adója szerinti adózást választják, a főállású kisadózók után fizetendő havi 50 ezer Ft, a

főállásának nem minősülő kisadózók esetében pedig havi 25 ezer Ft tételes adó megfizetésével

- a kisadózó betéti társaságok mentesülnek a személyi jövedelemadó, társasági adó, szociális hozzájárulási adó, szakképzési illetve egészségügyi hozzájárulás megfizetésétől,
- a kisadózó egyéni vállalkozás és egyéni cég mentesül a személyi jövedelemadó, szociális hozzájárulási adó, nyugdíjjárulék, egészségbiztosítási és munkaerő-piaci járulék, illetve az egészségügyi szolgáltatási járulék alól.

Azon kisadózó vállalkozás, mely a naptári év minden hónapjára köteles tételes adót is fizetni, a bevételének 12 millió forint feletti része után 40 százalékos mértékű többletadót is köteles fizetni.

BEFEJEZÉS

Napjainkban több olyan adó-meghatározási módszer került bevezetésre Magyarország és Szlovákia területén, melyek vállalkozó által önállóan is megoldhatóak, így pedig azok adminisztratív költségeik csökkenését eredményezhetik. A kisvállalkozók adó-meghatározási módszereit megvizsgálva Magyarország és Szlovákia vonatkozásában elmondhatjuk, hogy mindkét vizsgált állam több lehetőséget biztosít adóalanyai számára a számviteli szabályokon túl.

Az általunk megvizsgált szekunder adatok bizonyítják, hogy a személyi jövedelemadó, ezen belül pedig a kisvállalkozók által fizetett jövedelemadó, egy nagyon fontos részét képezi a közigazgatási bevételeknek. Bizonyítja ezt az is, miszerint a közigazgatási bevételek a GDP-hez mérten az Európai Unió átlag esetén annak 44,7% tették ki (az adóbevételek pedig 40%-át) 2016-ban. Ez egy nagyon fontos tény, mely minden európai uniós tagállamot kell, hogy ösztönözzön a személyi jövedelemadóra való nagyobb odafigyelésre.

KÖSZÖNET

A tanulmány a Pallas Athéné Domus Educationis Alapítvány támogatásával készült

IRODALOMJEGYZÉK

1. BARTECKOVÁ, I. *Reform of income taxes as a part of public budgets stabilization*. In: Acta academica karviniensia, Karviná, Obchodně podnikatelská fakulta : Slezská univerzita v Opavě, Obchodně podnikatelská fakulta v Karviné, 2/2008, s. 19-29, ISSN 1212-415X.
2. BOJŇANSKÝ, J. a kol. *Dane podnikateľských subjektov*, Slovenská poľnohospodárska univerzita v Nitre, 2017, 252 s., ISBN 9788055216706.
3. *Daňový report Slovenskej republiky 2018*. Ministerstvo financií Slovenskej republiky.
4. MARČANOVÁ, M. – ÓDOR, L. *Efektívne agregátne daňové zaťaženie v SR*, Národná banka Slovenska, 2008, 33 s., ISSN 1337-5830.
5. MURA, L. – DAŇOVÁ, M. – VAVREK, R., DÚBRAVSKÁ, M. 2017. *Economic freedom – classification of its level and impact on the economic security*. AD ALTA-Journal of Interdisciplinary Research, Vol. 7, No. 2, pp. 154 – 157. ISSN 1804-7890.

6. MURA, L. 2017. *Current situation in Family Businesses*. Managerial trends in the development of enterprises in globalization era, pp. 178-185. ISBN 978-80-552-1739-0.
7. ŠIROKÝ, J. *Daně v Evropské unii*. Linde, Praha, 6. kiad., 384 o., ISBN 978-80-7201-925-0.
8. SZAROWSKÁ, I. *Harmonizace základu daně z příjmu právnických osob a její vliv na velikost daňového zatížení*. In: Teoretické a praktické aspekty veřejných financí – Sborník z XIV. ročníku mezinárodní odborné konference, Fakulta financí a účetnictví, Vysoká škola ekonomická v Praze, 3.-4. Dubna 2009, ISBN 978-80-245-1513-7.
9. SZTANÓ, I. – KIS, T. *Adózás, társadalombiztosítás, támogatás* [online]. Digitális Tankönyvtár, 2013. Elérhető: http://www.tankonyvtar.hu/hu/tartalom/tamop412A/0007_d6_1100_1101_1103_adozas_tb_scorm/adatok.html.
10. A Szlovák Törvénytar 595/2003 számú a jövedelemadóról és néhány törvény módosításáról és kiegészítéséről, többször módosított törvény.
11. A személyi jövedelemadóról szóló 1995. évi CXVII. törvény.
12. A kisadózó vállalkozások tételes adójáról és a kisvállalati adóról 2012. évi CXLVII. törvény.
13. EUROSTAT. Elérhető: <https://ec.europa.eu/eurostat/data/database>.

VPLYV DAŇOVEJ LICENCIE NA DAŇOVÉ ZAŤAŽENIE PODNIKOV AGROSEKTORU

Angelika KÚTNA⁴

ABSTRACT

In 2013, the Slovak Parliament adopted the Law on Amendments to the Law on Income Tax (hereinafter referred to as „the Law“). The Law will enter into force on 1 January 2014. One of the most significant changes was introduction of the so-called Tax License of a Legal Entity. The tax license is the minimum tax, after deducting tax concessions and after the set-off of a foreign tax, paid by the taxpayer for each tax period for which the tax liability calculated in the tax return is less than the amount of the tax license or the taxpayer that reported a tax loss. On January 1st, 2018, a **minimum corporate tax** (the so-called tax license), which was introduced in 2014, was abolished. The main aim of this paper is evaluation and quantification of the impact the minimum corporate tax has on the amount of tax liability of a selected group of legal entities in the agricultural sector.

JEL Classification Numbers: H25 Business Taxes and Subsidies

KEYWORDS

state budget income, tax base, corporate tax, license, minimal tax, agricultural sector

ÚVOD

Jedným z prostriedkov na napĺňanie cieľov a priorít poľnohospodárskej politiky štátu je jeho fiškálna politika. Jej dôležitou a neoddeliteľnou súčasťou je daňová politika. Napriek vývoju európskej integrácie, či už formou koordinácie, alebo harmonizácie daňových systémov zostáva daňová politika naďalej symbolom národnej suverenity každého jednotlivého štátu. Snaha riešiť fiškálny deficit daňovou politikou nie je vždy správnym riešením. Príkladom tohto tvrdenia je zavedenie daňovej licencie v roku 2014. Otázka oprávnenosti existencie daňovej licencie bola a zostáva problematická. Inštitút takejto minimálnej daňovej povinnosti je zavedený napríklad v Rakúsku a v USA. V Slovenskej republike tento inštitút vydržal 4 roky. V roku 2018 už bola táto licencia zrušená. Autori sa stanovili cieľ zhodnotiť vplyv daňovej licencie na výšku daňovej povinnosti poľnohospodárskych podnikov. Poľnohospodárstvo je jedným z rozhodujúcich faktorov kvality vidieka a životného prostredia každej krajiny. Skúsenosti z viacerých krajín Európskej únie z minulosti preukázali nevyhnutnosť podpory poľnohospodárskeho sektora a rozvoja vidieka. Podniky podnikajúce v Agrosektore - najmä v poľnohospodárskej prvovýrobe dlhodobo dosahujú stratu. Daňová politika štátu výrazným spôsobom ovplyvňuje vývoj podnikateľskej štruktúry v poľnohospodárskej prvovýrobe [8] .

⁴ Ing. Kútina Angelika, PhD., Ekonomická fakulta, Univerzita J. Selyeho, Bratislavská cesta 3322, 945 01 Komárno, angelika.kutna@gmail.com

Špecifikácia skúmaného modelu

Predmetom výskumu prezentovaného v tomto článku sú daňové povinnosti právnických osôb Slovenskej republiky, ktorých hlavný premet činnosti deklarovaný podaným daňovým priznaním patrí so sekcia A SK NACE - poľnohospodárstvo, lesníctvo a rybolov. Táto sekcia zahŕňa využívanie rastlinných a živočíšnych prírodných zdrojov. Sekciu tvoria činnosti ako pestovanie plodín, chov a kŕmenie zvierat, ťažba dreva a využívanie ostatných rastlín a zvierat na farmách alebo v miestach ich prirodzeného výskytu.

Aby bol podnik zaradený do analyzovaného modelu musel spĺňať tieto kritériá:

- Hlavný predmet jeho činnosti deklarovaný podaným daňovým priznaním k dani z príjmov právnických osôb patrí do sekcie A divízie 01 Pestovanie plodín a chov zvierat, poľovníctvo a služby s tým súvisiace alebo divízie 02 Lesníctvo a ťažba dreva,
- Hospodárky rok podniku je zhodný s kalendárnym rokom,
- Podnik je registrovaný ako právnická osoba na Obchodnom registri Slovenskej republiky. Fyzické osoby, samostatne zárobkovo činné osoby a spoločenstvá vlastníkov lesov neboli do modelu zahrnuté.

Model pozostáva v priemere zo 7221 právnických osôb za každý hodnotený rok.

Dáta analyzované v článku boli získané z nasledujúcich zdrojov:

- Informačný portál Slovenskej republiky ISFS SAP-ISFS SR,
- Elektronické podania daňových priznaní k dani z príjmov právnických osôb,
- Elektronické podania účtovných závierok – príloh daňových priznaní k dani z príjmov právnických osôb.

V práci sú analyzované údaje za obdobia rokov 2012 - 2017. Toto obdobie obsahuje roky v ktorých bola platná daňová licencia (2014, 2015, 2016 a 2017) a pre komparáciu je rozšírené o roky, v ktorých inštitút daňovej licencie ešte nebol zavedený (2011, 2012 a 2013). Údaje hodnotené v prvej časti príspevku boli získané z informačného systému Finančnej správy Slovenskej republiky za podmienky zachovania úplnej anonymity daňových subjektov.

Dosiahnuté výsledky, ich analýza a prezentácia vo forme tabuliek a grafov ako aj zhodnotenie vplyvu sú obsiahnuté v časti Výsledky a diskusia.

Výsledky a diskusia

Výsledok hospodárenia poľnohospodárskych podnikov v období rokov 2011-2017

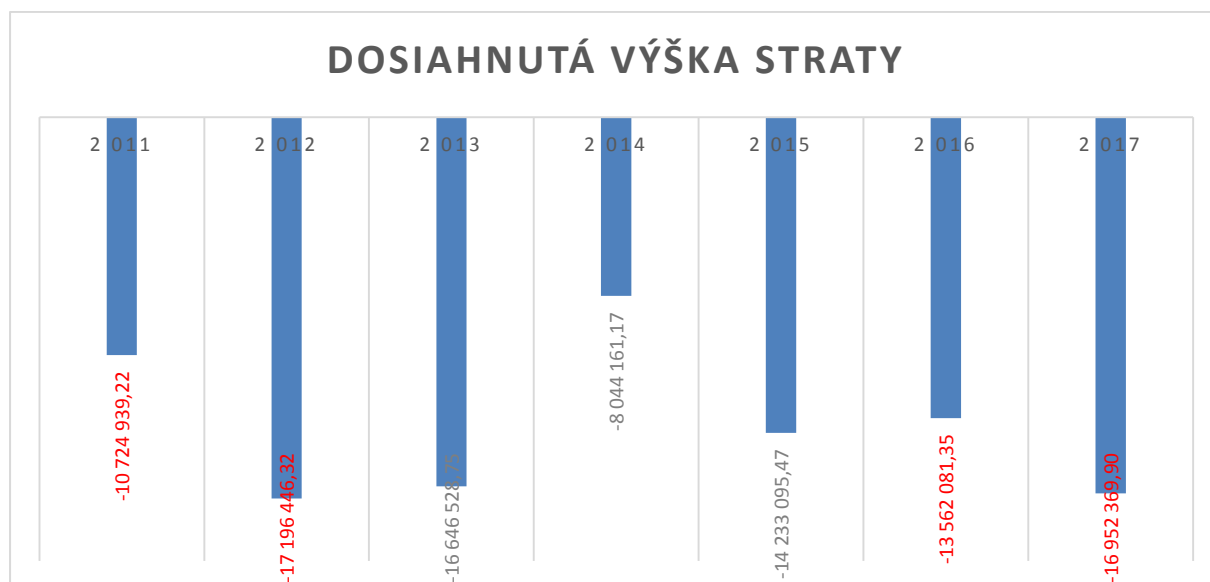
Vplyv dane z príjmov na daňové zaťaženie poľnohospodárskych podnikov je prepojený najmä na platnú daňovú legislatívu. Výška daňovej povinnosti je priamo závislá napríklad od výšky sadzby dane z príjmov, od možnosti vytvárať daňovo uznateľné rezervy, od tvorby odpisových skupín a pod. Legislatíva priamo determinuje ekonomické podmienky poľnohospodárskych podnikov. Problém nulovej daňovej povinnosti tolerovanej štátom je možné vnímať aj ako problém daňovej spravodlivosti voči tým, ktorí svoju daňovú povinnosť platia každoročne platia. Bojňanský, Krajčírová and Ferenczi-Vaňová [6] and Baštincová [6]

považujú daň z príjmov za najvýznamnejšiu priamu daň ako fyzických tak aj právnických osôb.

Druhým významným determinantom ovplyvňujúcim daňové zaťaženie poľnohospodárskych podnikov je dosahovaný výsledok hospodárenia.

Výška daňovej povinnosti za predpokladu nemennej legislatívy závisí najmä od výšky daňového základu daňovníka, poľnohospodárske podniky nevynímajúc. Základom pre výpočet je u daňovníka účtujúceho v sústave podvojného účtovníctva dosiahnutý výsledok hospodárenia pred zdanením⁵.

Hodnotené obdobie 2011-2017, tak ako aj predchádzajúce desaťročie 1990-2000 je slovenské poľnohospodárstvo charakterizované stratovosťou. Ani jeden rok tohto obdobia nebol výnimkou. Skutočnosť že, podniky podnikajúce v poľnohospodárskom sektore, najmä v poľnohospodárskej prvovýrobe dosahovali v hodnotenom období prevažne stratu dokumentuje obrázok 1.

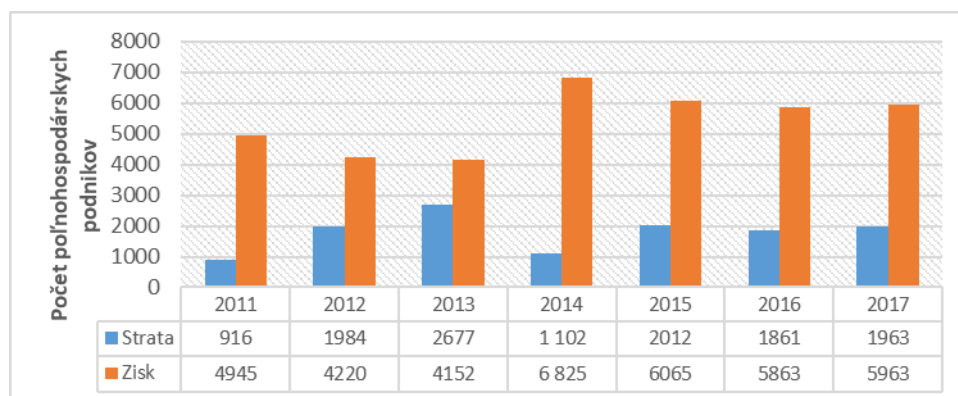
Obrázok 1 Výška straty poľnohospodárskych podnikov v období rokov 2011- 2017.

V hodnotenom období 2011- 2017 v priemere 34,85 % spoločností zo všetkých spoločností podnikajúcich v poľnohospodárstve bolo stratových. Ak neuvažujeme sa rokom 2011 keď do výnosov vstupovali aj dotácie, sa tento podiel stratových podnikov zvýši na 37, 58%. Najvyšší počet stratových poľnohospodárskych podnikov 2677 bol v roku 2013. Počet ziskových podnikov v poľnohospodárstve do roku 2014 stúpal a od tohto obdobia začal opäť klesať. Podľa [12] v slovenskom poľnohospodárstve sú ťažkosti s podmienkami podnikania, rast cien vstupov, nízka produktivita práce, nízky spotrebiteľský dopyt príčinou stratovosti podnikov agrosektora.

Počty stratových a ziskových poľnohospodárskych podnikov v jednotlivých rokoch hodnoteného obdobia sú prezentované v Tabuľke 1.

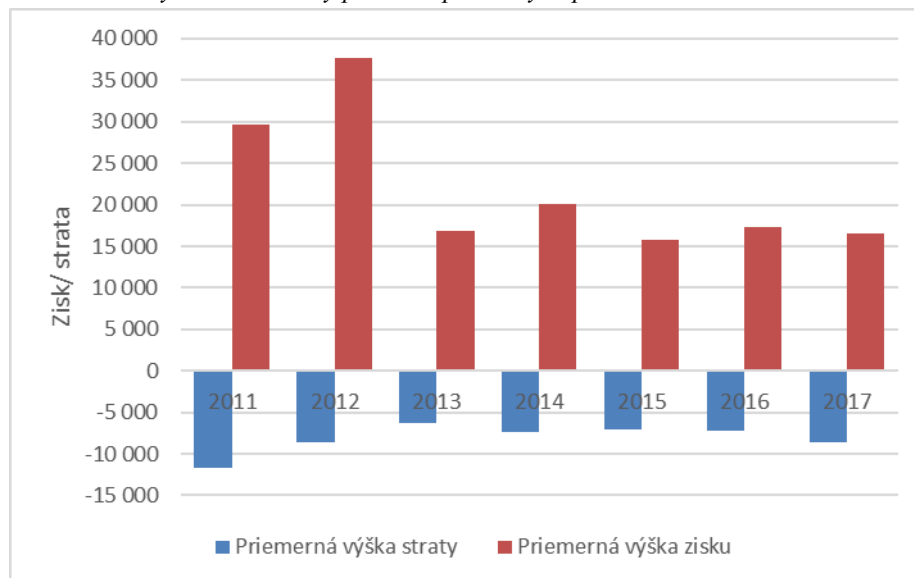
⁵ §17 ods.1 písm. b) Zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

Tabuľka 1 Počet poľnohospodárskych podnikov dosahujúcich zisk/stratu v období rokov 2011-2017

V roku 2013 bol novelou zákona č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov zavedený inštitút minimálnej dane. Povinnosť zaplatiť daňovú licenciu sa týkala všetkých právnických osôb, legislatíva nepoznala výnimku z titulu nevýhodnosti odvetvia akým poľnohospodárstvo bez pochyby je. Najmä podniky podnikajúce v poľnohospodárskej prvovýrobe dosahujú dlhodobo stratu. Celková výška straty poľnohospodárskych podnikov v hodnotenom období bola v intervale od 8 miliónov eur do 17 miliónov eur. Podniky, ktoré dosahovali v hodnotenom období zisk sú v prevažnej miere podniky so značnou koncentráciou výmery poľnohospodárskej pôdy (a tým následne aj vyššími podporami). Tieto dosahujú zisk najmä podporám a daň z príjmov platili už pred zavedením minimálnej dane z príjmov.

Tabuľka 2 Priemerná výška zisku/straty poľnohospodárskych podnikov v období rokov 2011-2017 v eur

Priemerná výška výsledku hospodárenia ziskového poľnohospodárskeho podniku v hodnotenom období dosiahla úroveň 21 948,46 eur. Od roku 2012 (37 620,54 eur zisku na jeden podnik) postupne klesá. Ak sa uvažuje s aktuálnou daňovou sadzbou dane z príjmov právnických osôb, tak poľnohospodársky podnik zaplatil 5048,00 eur. Aktuálna daňová sadzba sa v hodnotenom období významne nezmenila.

Daňová licencia

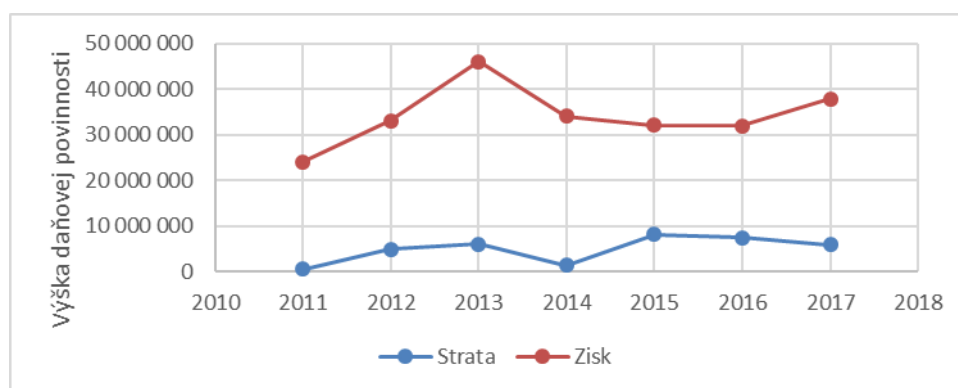
Významnú časť príjmov štátneho rozpočtu Slovenskej republiky (ďalej len „SR SR“) tvoria príjmy z dane z príjmov. Jej dôležitosť z fiškálneho pohľadu je daná najmä jej vysokým podielom na celkových daňových príjmoch. Nakoľko výška daňovej povinnosti nezávisí od dosiahnutých príjmov ale najmä od dosiahnutého výsledku hospodárenia transformovaného na základ dane, odvetvia s nízkou mierou zisku, resp. vysokou nákladovosťou prispievajú touto daňou do štátneho rozpočtu v oveľa nižšej miere ako ziskové odvetvia (napr. IT technológie).

Aj keď jedna zo zásad daňovej politiky štátu, zásada všeobecnosti zdanenia, nie je vždy dodržaná [11] jedným z cieľov, ktorý inštitút zavedenia daňovej licencie sledoval bolo práve dosiahnutie rovnosti zdanenia v čo najväčšej miere.

Daňová licencia bola v hodnotenom období v tejto výške:

- **480 Eur** pre daňovníka, ktorý k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia nie je platiteľom DPH a zároveň jeho ročný obrat neprevýšil 500 000 Eur,
- **960 Eur** pre daňovníka, ktorý k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia je platiteľom DPH a zároveň jeho ročný obrat neprevýšil 500 000 Eur,
- **2 880 Eur** pre daňovníka, ktorý za zdaňovacie obdobie dosiahol ročný obrat viac ako 500 000 Eur, pričom nie je rozhodujúce, či je alebo nie je platiteľom DPH.

Výšku daňovej povinnosti poľnohospodárskych podnikov v členení na stratové a ziskové podniky v období rokov 2011 - 2017 dokumentuje obrázok 2. Samostatne je prezentovaný vývoj výšky celkovej daňovej povinnosti ziskových podnikov a samostatne podnikov, ktoré dosiahli v hodnotenom období stratu.

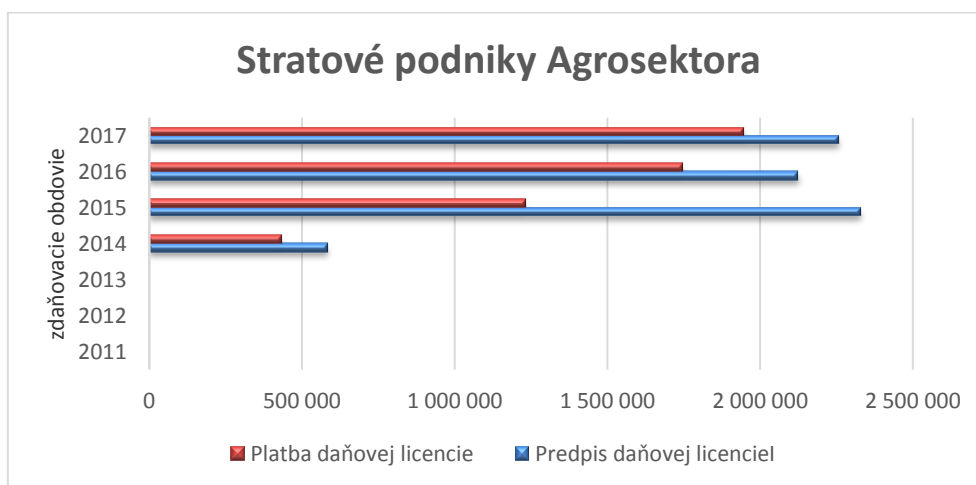
Obrázok 2 Výška daňovej povinnosti poľnohospodárskych podnikov v rokoch 2011-2017

Najmä v súvislosti zákonom o dani z príjmov záporný hospodársky výsledok transformovaný na základe dane dosahoval kladné hodnoty. Tento fakt je príčinou toho, že aj niektoré stratové poľnohospodárske podniky platili napriek neexistencii minimálnej dane daň z príjmov právnických osôb už v roku 2011 a 2012. Vývoj výšky daňovej povinnosti stratových poľnohospodárskych podnikov a ziskových poľnohospodárskych podnikov dokumentuje graf 3. Trend vývoja obidvoch daňových povinností je do veľkej miery

rovnaký, čo súvisí so skutočnosťou že ekonomika poľnohospodárstva ako celku je veľmi ovplyvňovaná externými faktormi, ako je napr. sucho, extrémne teploty a pod.

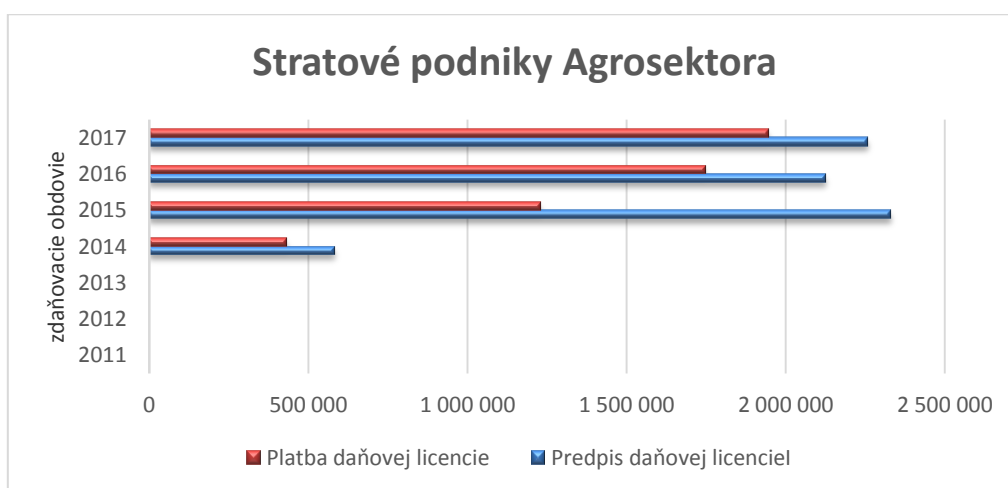
Daňová povinnosť stratových poľnohospodárskych podnikov bola v priemere 2550,97 €. Po zavedení minimálnej dane až do roku 2016 výrazne stúpala. Daňová povinnosť ziskových poľnohospodárskych podnikov bola v priemere 6 563, 30 €.

Vývoj výšky celkovej daňovej povinnosti je porovnávaný s vývojom minimálnej dane taktiež samostatne pre ziskové a samostatne pre stratové poľnohospodárske podniky.

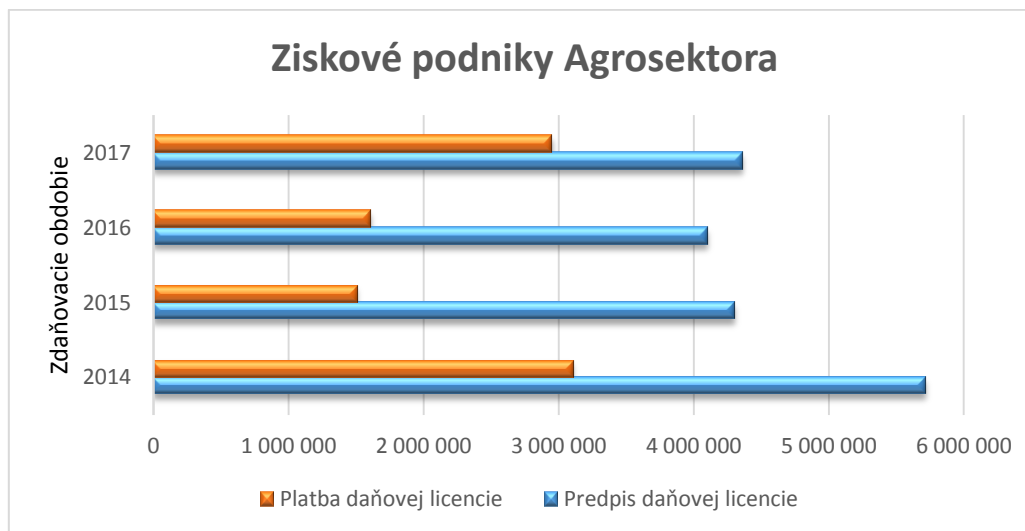
Obrázok 3 Výška daňovej licencie stratových poľnohospodárskych podnikov v rokoch 2011-2017

Daňová povinnosť stratových poľnohospodárskych podnikov bola v priemere 2550,97 €. Po zavedení minimálnej dane až do roku 2016 výrazne stúpala. Daňová povinnosť ziskových poľnohospodárskych podnikov bola v priemere 6 563, 30 €.

Obrázok 4 Výška daňovej licencie stratových poľnohospodárskych podnikov v rokoch 2011-2017

Daňová povinnosť stratových poľnohospodárskych podnikov bola v priemere 2550,97 €. Po zavedení minimálnej dane až do roku 2016 výrazne stúpala. Daňová povinnosť ziskových poľnohospodárskych podnikov bola v priemere 6 563,30 €.

Obrázok 5 Výška daňovej licencie ziskových poľnohospodárskych podnikov
v rokoch 2011-2017

Obrázky 4 a 5 dokumentujú ešte jednu skutočnosť. Medzi ustanovenou sumou daňovej licencie (Predpis daňovej licencie) a sumou predstavujúcou skutočnú platbu daňovej licencie existujú výrazné rozdiely.

Ustanovená suma daňovej licencie predstavuje daň, ktorú je daňovník povinný platiť, aj keď v príslušnom zdaňovacom období vykáže daňovú stratu alebo daň nižšiu ako je ustanovená výška daňovej licencie. Jej výška závisí od skutočnosti, či daňovník k poslednému dňu zdaňovacieho obdobia bol platiteľom dane z pridanej hodnoty, či jeho ročný obrat za zdaňovacie obdobie presiahol 500 000 eur a či uplatňuje zníženie daňovej licencie na polovicu. Tento kladný rozdiel medzi daňovou licenciou a vypočítanou skutočnou výškou dane po úľavách a po zápočte je možné započítať s daňovou povinnosťou v nasledujúcich zdaňovacích obdobiach.

V poľnohospodárskych podnikoch v priemere až 73,82% zaplatenej daňovej licencie predstavuje platbu dane nad rámec vypočítanej daňovej povinnosti. Aj keď jej možné túto čiastku v budúcnosti odpočítať, vzhľadom na stratovosť časti poľnohospodárskych podnikov je možné predpokladať, že podniky si ju od vyššej daňovej povinnosti v budúcnosti neodpočítajú.

ZÁVER

Inštitút zavedenia daňovej licencie nemožno hodnotiť len kladne alebo len pozitívne. Medzi pozíva patrí:

- Zavedenie prvku väčšej daňovej spravodlivosti medzi daňovníkov,
- Zvýšenie príjmov štátneho rozpočtu,

- Zmiernenie daňovej optimalizácie na dani z príjmov právnických osôb,

Medzi negatíva patria:

- Povinnosť platiť daňovú licenciu majú všetky podniky bez ohľadu na to či strata nebola dosiahnutá z objektívnych dôvodov,
- Touto daňou sa zdaňujú aj stratové, dotované odvetvia (poľnohospodárstvo),
- Výška daňovej licencie môže byť pre malé podniky neprimeraná. naopak pre fyzické osoba aj s vysokým obratom môže byť daň nulová.

Analýza prezentovaná v článku potvrdzuje že inštitút zavedenia minimálnej dane je pre stratové a dotované odvetvia, akým poľnohospodárstvo bez pochyby je nespravodlivý. Na druhej strane štúdia potvrdzuje že verejnosť, najmä tá časť verejnosti ktorá platí dane pravidelne, s jej zavedením súhlasí. Riešením by bolo zrejme jej obmedzenie pre stratové odvetvia a ponechanie pre odvetvia kde možno za normálnych ekonomických podmienok predpokladať dosahovanie zisku – a to nielen pre právnické ale aj pre fyzické osoby.

POĎAKOVANIE

Tento článok a prezentovaná štúdia vznikli vďaka podpore Pallas Athéné Domus Educationis Foundation.

LITERATÚRA

1. BABONE, L., Bird, R. M. & Vazquez-Caro, J. (2012). The Costs of VAT: A Review of the Literature, International Center for Public Policy, Working Paper, 2012(4), p. 12-22.
2. Banks, J. W., & Diamond, P. A. (2010). The base for direct taxation. In Institute for Fiscal Studies (Ed.). Dimensions of tax design. Oxford University Press. New York (548–648),
3. Barbone, L., Bonch-Osmolovskiy, M. and Poniatowski, G., Study to Quantify and Analyze the VAT Gap in the EU Member States (September 2015). CASE Network Reports No. 124. Available at SSRN: <https://ssrn.com/abstract=2693524> or <http://dx.doi.org/10.2139/ssrn.2693524>
4. Barth, M. E., Cram, D., & Nelson, K. (2001). Accruals and the prediction of future cash flows. The Accounting Review, 76(1), p. 27–58.
5. Baštincová, A. (2009). Zmeny v daňovom systéme po zavedení eura v Slovenskej republike. In: Účtovníctvo a audítorstvo v procese svetovej harmonizácie – Elektronický zborník z medzinárodnej vedeckej konferencie, p. 14-17, Bratislava, Ekonomická univerzita v Bratislave

6. Bojňanský, J., Krajčírová, R., & Ferenczi Vaňová, A. (2013). Dane podnikateľských subjektov. (Taxes of entrepreneurs.) Nitra: Slovak University of Agriculture.
7. Borys, Pawel. Cizkowitz, Piotr. Rzońca, Andrzej. "Panel Data Evidence on the Effects of Fiscal Policy Shocks in the EU New Member States." *Fiscal Studies*, Vol. 35, No. 2, 2014, p. 189-224
8. GUBOVÁ, Mária. 2005. Vývoj podnikovej štruktúry v poľnohospodárskej prvovýrobe : vedecká štúdia č. 88/2005. Bratislava : VÚEPP, 2005. 31 s. ISBN 80-8058-377-3
9. L. Lang, E. Ofek, R. Stulz. (1966), Leverage, investment, and firm growth. *Journal of Financial Economics*, 40 (1), p. 3–29.
10. Sandmo, A. (2006). Optimal taxation in the presence of externalities. Bergen: Norwegian school of Economics and Business Administration.
11. ŠLOSÁR, Rudolf. – HORÁČKOVÁ, Anna. – NOVÁK, Jaromír. 2005. Didaktika účtovníctva II. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2005. 360 s. ISBN 80-225-1993-6.
12. ŠÚBERTOVÁ, Elena. 2011. Dane a odvody podnikateľských subjektov na Slovensku. In Finančné a ekonomické aspekty podnikania slovenských podnikov po vstupe do Európskej únie: recenzovaný elektronický zborník vedeckých prác pri príležitosti ukončenia riešenia grantovej úlohy VEGA č. 1/2618/05 [Zborník na CD ROM]. Bratislava: Vydavateľstvo EKONÓM, 2007. ISBN 978-80-225-2451-3.
13. Zákon č.595/2003 Z.z. o dani z príjmov v znení neskorších predpisov

VPLYV DAŇOVEJ SÚSTAVY A ZAVEDENIA E-KASY NA MALÉ A STREDNÉ RODINNÉ PODNIKY

THE IMPACT OF TAX SYSTEM AND E-KASA ON SMALL AND MEDIUM SIZED FAMILY BUSINESSES

Ladislav MURA⁶

ABSTRACT

Small and medium-sized enterprises are an important part of the wider national economy in the market economy. These enterprises are form basic business units. Family businesses that are part of the SME sector are sensitive to changes in the business environment. Currently, there is again a significant change in Slovakia, which will affect the business of family small and medium-sized enterprises. This was the starting point in drafting this contribution. The focus of this paper is on changes in the tax system and the introduction of e-cash in small and medium-sized family businesses. The contribution is of an overview and theoretical nature. The aim of the contribution is to evaluate the current situation in terms of the introduction of a new obligation for small, medium and family businesses to participate in the e-Kasa system.

KEYWORDS

Tax system, e-Kasa, small and medium enterprises, family business

ÚVOD A TEORETICKÉ VÝCHODISKÁ

Trhové hospodárstva sú založené predovšetkým na existencii podnikateľských subjektov, z ktorých popredné miesto zastávajú malé a stredné podniky. Ich prítomnosť v hospodárstve je nanajvýš žiaduca popri existencii veľkých podnikov, pretože vhodne dopĺňajú ich ekonomickú aktivitu. Na rozdiel od veľkých podnikov sú malé a stredné podniky prítomné v rôznych oblastiach a vo všetkých regiónoch. Pôsobia teda všade tam, kde veľké podniky z rozličných príčin nevyvíjajú svoju ekonomickú či inú aktivitu. Veľkú časť sektoru malého a stredného podnikania reprezentujú rodinné podniky, ktoré v podmienkach Slovenska nemajú takú dlhú tradíciu, ako je tomu v rozvinutých ekonomikách. Práve tejto skupine podnikov je žiaduce venovať patričnú pozornosť a podporu, pretože vykazujú vyššiu stabilitu, prežitie ako je tomu u iných podnikov.

Malé a stredné podnikanie je sektorom, ktorý je podľa Antalíka a kol. (2008) reprezentovaný základnými hospodárskymi jednotkami – súkromnými podnikmi. Ide o podniky fyzických, ale aj právnických osôb. V prípade malého a stredného podnikania sú tieto podniky najčastejšie vo forme živnostníkom a malých spoločností s ručením obmedzeným, tzv. jednoosobových spoločností.

Oblasť podnikateľských subjektov, zvlášť malých a stredných, získava docenenie predovšetkým vo vyspelých trhov orientovaných ekonomikách, kde hospodárska prax

⁶ PhDr. Ing. Ladislav Mura, PhD. / Katedra ekonomiky Ekonomickej fakulty Univerzity J. Selyeho / Bratislavská cesta 3322, 945 01 Komárno / e-mail: mural@ujts.sk.

ukázala veľkú opodstatnenosť existencie týchto kategórií podnikateľských subjektov. Existenciu a dôležitosť mikro-, malých a stredných podnikov podčiarkujú aj niektoré fázy hospodárskeho cyklu, keď v krízou zmietanej ekonomike sú to práve podniky zo sektoru malého a stredného podnikania, ktoré pomáhajú naštartovať a oživiť ekonomiku krajiny. Nefunkčné trhové či ekonomické vzťahy opäť pomáhajú obnoviť a roztáčať podniky zo sektoru malého a stredného podnikania. K tomu, aby dokázali efektívne plniť svoje úlohy v hospodárstve, potrebujú sa stať životaschopnými jednotkami s primerane kvalitným podnikateľským prostredím.

Malopodnikateľský sektor predstavuje významnú časť podnikateľských aktivít, a to nielen v podmienkach Slovenska, ale tiež v rámci Európskej únie či vo svete. Z tohto dôvodu sa pozornosť odborníkov z rôznych oblastí často sústreďuje na hodnotenie podnikania týchto subjektov. Mura (2019) píše, že 97 - 99% všetkých podnikov má charakter malých a stredných podnikov. Dôležitosť skúmania tohto významného sektoru v národnom hospodárstve vyplýva z ich charakteru, makroekonomického postavenia a mikroekonomických efektov. Aj keď by sa na prvý pohľad zdalo, že najväčším ťažúňom národného hospodárstva sú veľké podniky, opak je pravdou. Najväčšia časť hrubého domáceho produktu, najväčšia časť na zamestnanosti a ďalších makroekonomických ukazovateľoch pripadá práve na malé a stredné podniky.

Práve pre svoj význam je potrebné, aby mali tieto podniky vytvorené čo najlepšie podnikateľské prostredie, v ktorom nebude podnikanie brzdené negatívnymi faktormi (Peráček, Nosková, Mucha, 2017). Vhodné podnikateľské prostredie podporuje nielen existenciu ale aj rozvoj malých a stredných podnikov. Strážovská (2018) uvádza, že tieto podniky sú elementárnou jednotkou ekonomiky každej krajiny. Popri malých a stredných podnikoch je potrebné venovať pozornosť rodinným podnikom, ktoré sa na rozdiel od nerodinných podnikov vyznačujú rôznymi osobitosťami. Prvý problém je ich výskyt v porovnaní s nerodinnými podnikmi.

Ťažšie je však kvantifikovať výskyt rodinných podnikov a ich zastúpenie v jednotlivých ekonomikách, pretože absentuje jednotná definícia rodinného podniku, jednotný register rodinných podnikov (napr. tak ako je tomu v prípade živnostníkov, kde presne vieme, koľko ich je registrovaných v živnostenskom registri). Tieto úvodné úskalía sťažujú až znemožňujú porovnávanie výsledkov rodinných podnikov medzi regiónmi, ale i štátmi (Mura, Halasi, Vlacseková, 2018).

Rodinné podnikanie má vo vyspelých trhovovo orientovaných ekonomikách svoje trvalé a nezastupiteľné miesto. Tým, že v týchto krajinách existuje trhovovo orientovaná ekonomika dlhé obdobie, je aj pozícia rodinných podnikov odlišná od pozície rodinných podnikov pôsobiacich na Slovensku. História rodinného podnikania vo vyspelých európskych krajinách je bohatá na početné a veľmi úspešné podniky, ktoré sa postupom času vyprofilovali na stredne veľké až veľké, dokonca nadnárodné spoločnosti. Úspešných rodinných podnikov, ktoré sa vďaka inovatívnosti, novým technológiám, neustálemu monitorovaniu trhovej situácie a flexibilnému prispôbovaniu požiadavkám zákazníkov, je naozaj mnoho.

V rozvinutých ekonomikách si rodinné podniky už za uplynulé roky vybudovali svoju pevnú pozíciu popri nerodinných podnikoch. V západných ekonomikách sa považujú za životaschopné a inovatívne typy podnikov. Efektívnejšiu, transparentnejšiu a cielenejšiu pozornosť si zaslúžia rodinné podniky aj na Slovensku. Posilnenie ich postavenia vo V4 je

tiež nevyhnutné (Mura, 2019). Termín rodinný podnik sa týka najmä podnikania v sektore malých a stredných podnikov, obchodného podnikania, i celkovo podnikovohospodárskej úrovne. Tieto podniky sú predmetom viacerých, často interdisciplinárnych oblastí výskumu. Na druhej strane, mnoho problémov, ktoré musia tieto typy podnikov riešiť sa týka aj nerodinných podnikateľských subjektov. Problémy, ktorým musia rodinné podniky čeliť, sú do značnej miery rovnaké ako tie, ktorým čelia nerodinné malé a stredné podniky, pripomínajú Vilčeková a kol., (2018). Treba však povedať, že na druhej strane zápasia aj s mnohými špecifickými problémami. Takéto problémy možno pozorovať iba u týchto podnikov. Sú to napríklad nástupníctvo a problém riešenia generačnej výmeny, súlad rodinného a podnikateľského života, zachovanie si dobrého mena a pod.

Na rozvoj podnikateľskej činnosti rodinných podnikov pôsobí široké spektrum determinantov, ktoré viac či menej ovplyvňujú ich existenciu a fungovanie. Úlohou predstaviteľov štátu, rezortných, odvetvových organizácií a inštitúcií podporujúcich podnikanie je napomôcť rozvoju tejto osobitnej formy podnikania. Slovensko má všetky predpoklady pre výraznejšie etablovanie rodinných podnikov na trhu, je však potrebné venovať tejto špecifickej skupine podnikov reálnu, dostatočnú pozornosť.

Okolností, ktoré determinujú rozvoj podnikateľských subjektov je široké spektrum. Za najvýznamnejšie považujú Mura a kol. (2018): kvalita podnikateľského prostredia, možnosti financovania podnikania, daňové a odvodové zaťaženie, úverové podmienky na trhu, podporné mechanizmy zo strany štátu a ďalších inštitúcií. Nezanedbateľný je vplyv legislatívneho a politického prostredia, ktoré v mnohom prispieva alebo naopak neprispieva k rozvoju malého, stredného či rodinného podnikania. Predmetom ďalšieho skúmania bude zhodnotenie vplyvu zmien v daňovej sústave so zameraním na zavedenie e-Kasy vo vzťahu k podnikaniu tejto skupiny podnikov.

MATERIÁL A METÓDY

Tento príspevok venuje svoju pozornosť špecifickej oblasti malého a stredného podnikania, akým je rodinné podnikanie. Vychádzame pritom zo sekundárnych literárnych prameňov, ktoré tvoria odborné a vedecké práce. Okrem sekundárnych prameňov sme spracovali aj niektoré skutočnosti, ktoré vyplynuli z rozhovorov s predstaviteľmi rodinných podnikov počas riešenia výskumnej úlohy v projekte zameranom na hodnotenie podnikateľského prostredia s dôrazom na daňové a odvodové problémové okruhy. Cieľom príspevku je poukázať na súčasný stav z pohľadu zavedenia novej povinnosti pre malé, stredné a rodinné podniky zapojiť sa do systému e-Kasa. Z metodického pohľadu v príspevku využívame predovšetkým logické a poznávacie metódy s ich jednotlivými postupmi.

VÝSLEDKY A DISKUSIA

Rodinné podnikanie sa vyznačuje mnohými charakteristikami. Jednou z nich je fakt, že vplyv rodiny na chod podniku je veľmi významný (De Alwis, 2016). Možno to odôvodniť tým, že rodinní príslušníci pracujúci v podnikateľskom subjekte pristupujú k činnostiam zodpovednejšie, nakoľko môže utpieť nielen podnik ako taký, ale aj ich rodinné meno. Z interných faktorov ovplyvňujúcich podnikanie rodinných podnikov možno ešte uviesť schopnosť financovania podniku, vzájomnú väzbu rodinného a podnikateľského života, schopnosť napredovať a pod. Z externých faktorov na prevádzku rodinného podniku vplývajú najmä právne a politické faktory z podnikateľského prostredia.

Aktuálne sa musia podniky na Slovensku prispôbiť novej daňovej právnej úprave, ktorá definuje povinnosť pristúpiť k elektronickým registračným pokladniciam s online napojením na Finančnú správu SR. Ešte 4. decembra 2018 schválil zákonodarca novelu právnej normy, ktorou sa zmenil a doplnil Zákon č. 289/2008 Z. z. o používaní elektronickej registračnej pokladnice a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 511/1992 Zb. o správe daní a poplatkov a o zmenách v sústave územných finančných orgánov v znení neskorších predpisov v znení neskorších predpisov, čím právne zakotvil povinnosť pre podniky pripojiť sa k systému e-Kasa.

Od tohto zavedenia si štát sľubuje zlepšiť výber daní a minimalizovať daňové úniky. Finančná správa (2019) argumentuje tým, že najviac daňových únikov je na dani z pridanej hodnoty. Ako príklad uvádza sektor hotelierstva a pohostinstva (kaviarne, reštaurácie) a následne sektor služieb a maloobchodu, kde je suma daňovej medzery len na dani z pridanej hodnoty veľmi vysoká, za dostupné dáta uvádza portál skoro pol miliardy Eur. A práve vo sfére služieb, ubytovacích a pohostinských služieb majú rodinné podniky veľké zastúpenie. Je pravdou, že daň z pridanej hodnoty predstavuje jednu z najvýznamnejších daní nielen z makroekonomického pohľadu, ale aj z pohľadu podniku. Ovplyvňuje jeho finančné a hotovostné toky (Gyurián, Kútna, 2014).

Zavedením povinnosti, aby sa každý podnikateľský subjekt pripojil do systému e-Kasa možno očakávať zmenšenie priestoru pre daňové úniky. Pre zavedením trvalej povinnosti mali podnikateľské subjekty možnosť voľby: pripojiť sa k systému Finančnej správy SR dobrovoľne. Aktuálne však je pripojenie pre všetky podniky povinné. Zákonodarca prostredníctvom Finančnej správy SR tvrdí, že aj pre podnikateľov prinesie táto novinka výrazné benefity. Z doterajších elektronických registračných pokladníc budú podľa nových právnych noriem online registračné pokladnice pripojené priamo na Finančnú správu. O každom pohybe bude zaregistrovaná informácia uložená priamo u správcovi dane.

Pozitívum možno vidieť v tom, že okrem klasickej pokladnice sa online registračnou pokladnicou môže stať napríklad aj mobilný telefón, počítač, alebo tablet. Dovoľujeme si však upriamiť pozornosť na to, že podniky by mali myslieť na manažment informačnej bezpečnosti, pretože pracujú s veľmi citlivými údajmi, ktoré sú pre každý subjekt dôležité. Tu nastáva veľký problém, pretože informačnú bezpečnosť nemajú malé a stredné podniky, rodinné podniky ešte menej vybudované. Manažment informačnej bezpečnosti je skôr príznačné pre väčšie podnikateľské subjekty (Ključnikov, Mura, Sklenár, 2019).

Zákonodarca stanovil dva dátumy, ktoré boli medzníkom pri zavedení e-Kasy. Dňom 1. 4. 2019 museli do systému vstúpiť všetky nové pokladnice ako aj novootvorené prevádzky, ktoré od začiatku začali v novom systéme s evidenciou tržieb. (Finančná správa, 2019). V prípade ostatných subjektov platí postupný prechod na nový systém do 30. 6. 2019, čo od začiatku predstavitelia malých a stredných podnikov vnímali ako veľmi krátku dobu na zabezpečenie potrebných technických podmienok. Výrazne negatívne hodnotia podniky vznik ďalších finančných nákladov, ktoré súvisia so zavedením nového systému a zvýšené náklady musia znášať sami bez kompenzácie zo strany štátu. Plán Finančnej správy bol, že k 1. 7. 2019 budú do systému zapojené všetky podnikateľské subjekty. Vzhľadom na krátky čas, zvýšené náklady, technické problémy a ďalšie okolnosti vznikol stav, kedy od 1. 7. 2019 neboli všetky subjekty pripojené do systému e-Kasa.

Finančná správa pristúpila ku kompromisu v tom, že v prechodnom období do 31. decembra 2019 nebude zatiaľ vyrubovať pokuty za oneskorené pripojenie do systému e-Kasa. Podnikateľské subjekty sú však povinné sa prihlásiť samy a zabezpečiť technické podmienky pre pripojenie sa do nového systému. Na obrázku 1 uvádzame logo nového systému e-Kasa.

Obrázok 1: Logo e-Kasa

Zdroj: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/ekasa>

Počas rozhovorov s predstaviteľmi malých, stredných a rodinných podnikov vyplynulo, že títo veľmi citlivo vnímajú zavedenie takýchto povinností, pretože ide o ďalšiu bariéru v ich podnikaní, ktorá vyvoláva zvýšené finančné náklady na ktoré finančné krytie štát neposkytuje. Pozitívne však je, že novela zákona nepriamo posunula zavedenie e-Kasy k 1. 1. 2020. Táto novela nepriniesla nový termín povinnosti zavedenia e-Kasy pre podnikateľské subjekty, podnikom však priniesla obdobie, v ktorom sú oslobodení od pokút a sankcií za nedodržanie uvedeného termínu. Novela zákona tak priniesla želaný väčší časový priestor pre zabezpečenie všetkých potrebných podmienok pre bezproblémový prechod na nový systém.

ZÁVER

Z pohľadu podnikania rodinných podnikov, ale tiež ďalších malých a stredných podnikov je zavedenie ďalšieho opatrenia vnímané citlivo. Podnikatelia by privítali ďalšie odbúravanie administratívnych, finančných a technických bariér pre ľahší štart do podnikania. Zavedenie e-Kasy prinieslo podnikateľom finančné náklady, ktoré nie sú na druhej strane kompenzované a musia ich znášať sami. Náklady však nevznikajú len na zavedenie nového systému e-Kasa, ale aj na zosúladenie e-Kasy s účtovným softvérom a ďalšími podnikovými informačnými systémami. To znamená zvlášť pre mikro a malé podniky všestrannú záťaž.

V prospech rozvoja malého, stredného i rodinného podnikania by prispelo najmä zjednodušenie administratívnych činností, zjednodušenie odvodových a daňových povinností spolu so znížením aktuálne platných sadzieb. Tieto prostriedky by mohli podniky znova investovať do svojho vlastného rozvoja a budovania vlastnej konkurencieschopnosti.

POĎAKOVANIE

Tento príspevok je parciálnym výstupom riešeného vedeckého projektu 1/2019 - PADE-0117-2 - „Modern, komplex és innovatív kutatási tevékenység a Selye János Egyetem

Gazdaságtudományi Karán“ - A magyar-szlovák határregió vállalkozói környezetének
eltérései – fókuszban az adózási és társadalombiztosítási kérdések

LITERATÚRA

1. ANTALÍK, I., SIROTKOVÁ, A., STRÁŽOVSKÁ, H., STRÁŽOVSKÁ, Ľ. 2008. *Malý a stredný podnikateľ. A kis- és középvállalkozó*. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 205 s. ISBN 978-80-89234-56-1
2. DE ALWIS, C. 2016. Owner family and business succession in family owned companies. *Acta Oeconomica Universitatis Selye* 5 (1), 40 – 54. ISSN 1338-6581
3. FINANČNÁ SPRÁVA. *eKasa*. [online] [cit. 22-06-2019] Dostupné na: <https://www.financnasprava.sk/sk/podnikatelia/dane/ekasa>
4. GYURIÁN, N., KÚTNA, A. 2014. The Assessment of Impact of Value Added Tax on the Cash Flow of Chosen Business Entities. *European Financial Systems 2014*, 222-229
5. KLJUČNIKOV, A., MURA, L., SKLENÁR, D. 2019. Information security management in SMEs: factors of success. *Entrepreneurship and Sustainability Issues* 6(4): 2081-2094. [https://doi.org/10.9770/jesi.2019.6.4\(37\)](https://doi.org/10.9770/jesi.2019.6.4(37))
6. MURA, L. 2019. Entrepreneurship internationalization – case of Slovak family businesses. *AD ALTA – Journal of Interdisciplinary Research*, 9 (1), 222-226
7. MURA, L. (eds). 2018. *Entrepreneurship. Development Tendencies and Empirical Approach*. Rijeka: Intech Open, 460 s. ISBN 978-953-51-3760-3
8. MURA, L., HALASI, D., VLACSEKOVÁ, D. 2018. *Bevezetés a családi vállalkozásba - Úvod do rodinného podnikania*. Komárno: Univerzita J. Selyeho, 160 s. ISBN 978-80-8122-292-4
9. PERÁČEK, T., NOSKOVÁ, M., MUCHA, B. 2017. Selected issues of Slovak business environment. *Economic and social development (esd): Managerial issues in modern business. Book Series: International Scientific Conference on Economic and Social Development*, 254-259
10. STRÁŽOVSKÁ, Ľ. 2018. *Marketing malého, stredného a rodinného podnikania*. Bratislava: Sprint dva, 2018, 156 s. ISBN 978-80-89710-43-0
11. VILČEKOVÁ, L., MUCHA, B., PERÁČEK, T., STRÁŽOVSKÁ, Ľ. 2018. Selected Issues of Family Business in Selected Countries with Emphasis on the Slovak Republic. *Innovation management and education excellence through Vision 2020*, vol. IV -VI, p. 2500-2509

JÁRULÉKOK, ADÓ ÉS KEDVEZMÉNYEK ÖSSZEHASONLÍTÁSA SZLOVÁKIA ÉS MAGYARORSZÁG VISZONYLATÁBAN

Adam PÁLDI⁷

ABSTRACT

The aim of the thesis is to compare the taxation of personal income tax in the territory of Hungary and Slovakia. It provides a wide range picture for the reader theoretical- and practical level as well. The first section summarizes the theoretical part of the theme based on the domestic and international literature. Describes the history of taxation, the concept of taxation and presents the basic terms used in taxation. In the thesis we introduce our fictitious person and some of our wages, which we used in our calculations. Evaluates it by certain wage groups that which country's taxation method is more favourable. We disclose the social security contributions, the basic personal allowances and the tax rate then we describe the calculation of taxation of personal income tax in case of 0-2-4 child in both countries. We analysed the compared results. The closing chapter summarizes and provides an overview about the results of the thesis.

KEYWORDS

personal income tax, tax, social security contributions, basic personal allowances, tax rate

BEVEZETŐ

Felvidékieként, Magyarország és Szlovákia is célpont munkahely keresése szempontjából, éppen ezért esett a tanulmány a két ország összehasonlítására, a nem önálló tevékenységből származó jövedelem adózása szempontjából. Az érdeklődési körünk nagy szerepet játszott témánk választásánál, mivel szerettünk volna jobban megismerkedni a nem önálló tevékenységből származó jövedelemadóztatás struktúrájával mind két ország tekintetében. Fontosnak tartottuk a járulékok, kedvezmények ismertetését, valamint bemutattuk a nem önálló tevékenységből származó jövedelem adózásának a számításait, melyet a kutatásunk során használtunk. A tanulmány fő kérdése, hogy Magyarországon vagy Szlovákiában jutunk nagyobb nettó jövedelemhez azonos bér és körülmények között.

Az adózás múltja

Az adózás, és az ezzel összefüggő eljárások beolvadtak a mindennapi életünkbe. Az adószedésbe nem lehetett elég hamar kezdeni. Az adózás már az őskorban is megjelent, a gazdák az adót többek között háziállatokban fizették ki. A közösség tagjai, a gyülekezet érdekében, a megtermelt javaik egyes részét összeadták, majd a varázslónak és törvénytmondónak adták, akiknek elvárásuk volt, hogy eltartsák. Az adóztatást, területfoglalás

⁷ Bc. Adam Páldi, Gazdaságtudományi Kar, Selye János Egyetem, Bratislavská cesta 3322, 945 01 Komárno, paldiadi@gmail.com

idején is használták, ezt jól mutatja a perzsa állam felbomlása. Az arab törzsek fokozatosan leigázták a Perzsa birodalom részeit és a harcosok között osztották szét a zsákmányt, viszont az egyötöd részét a kalifának a kincstárába kellett rakni. Egyes földterületeket nem osztottak fel, hanem meghagyták a helybéli földesuraknak, és kötelezték őket az adófizetésre. Elsőként a földadót szabták ki, amit vagy a föld terjedelme, vagy a termés mennyiségének arányában osztották szét. (Ilonka, 2004)

Adó definiálása és alapfogalmai

Bencsik (2011) szerint az adófizetés kötelesség, melynek értékében célzottan nem kapunk semmilyen ellenszolgáltatást, viszont indirekt módon, a társadalom alapszükségleteire felhasználva az állam visszaszolgáltatja.

Az adófizetésre törvény alapján az állam, vagy egyéb közjogi személy kötelez, ahol meghatározzák az adó nagyságát, feltételeit, esedékességét, amely térítés mentes, vissza nem jövedelmező, közkeletű anyagi szolgáltatás. (Henrich, 2017; Kubátová, 2000)

Az adóalap, célja mennyiség szerint kifejezni az adótárgy volumenét, amelyből adókulcs, vagy adótétel segítségével az adó összege is leszögezhető. (Petrenka, 2000)

Az adókulcs az adóalap százalékában fejezi ki a fizetendő adó mértékét. Ahhoz, hogy meg tudjuk határozni az adó nagyságát, amihez szükségünk van megadni, az adó mértékét is, ami lehetséges az adókulcs, vagy adótétel segítségével. Az átlagos adókulcs jövedelemadóknál azt fejezi ki, hogy az adóalany jövedelmének mekkora százalékát fizeti be adóként. Az adó mértéke lehet proporcionalis, progresszív és degresszív. (Csányi, 2011)

Az adó kötelezettség, a magánszemélyek részére a személyi jövedelemadó törvény és az adózás rendjéről szóló törvény szabályozza. Az adókötelezettséghez a következő címszavak tartoznak: bejelentési, nyilatkozattételi, nyilvántartások vezetése, adó megállapítás, bevallás, befizetés, adólevonási és beszedési, adóelőleg fizetési. A személyi jövedelemadó törvény szerint az adókötelezettség a bevételszerző tevékenység megkezdésének, vagy a bevételt eredményező jogviszony megkezdett napján kezdődik. (Sztanó, 2004)

Módszertan

A tanulmány írása közben a szekunder adatokat, hazai és külföldi szakirodalomból merítettük. Szlovákia és Magyarország törvénykönyvéből kiemeltük a nem önálló tevékenységből származó jövedelemhez tartozó részt, mindemellett használtunk online cikkeket, folyóiratokat, amelyek felhasználásával adatot gyűjtöttünk dolgozatunk írása során.

A kutatásunknál minden adat 2018-hoz köthető. Felhasznált adatok: Szlovákiai létminimum 199,48 €; 2018. december 31. euro – forint árfolyam 1 € = 320,98 Ft (tizedes jegyek esetén, mindig felfelé kerekítést alkalmaztunk).

A kutatás során egy kitalált személy háttérét vettük alapul és csak a megadott háttér adatait vettük figyelembe. Bruttó keresetét három csoportba osztottuk alacsony közepes és magas bérre. A bérezési fajtákat, levezettük mind a két ország tekintetében, 0, 2 és 4 gyermek esetén, ahol a gyermek 16 év alatti. XY-nak nincs felesége, nem nyugdíjas és aktív munkavállaló.

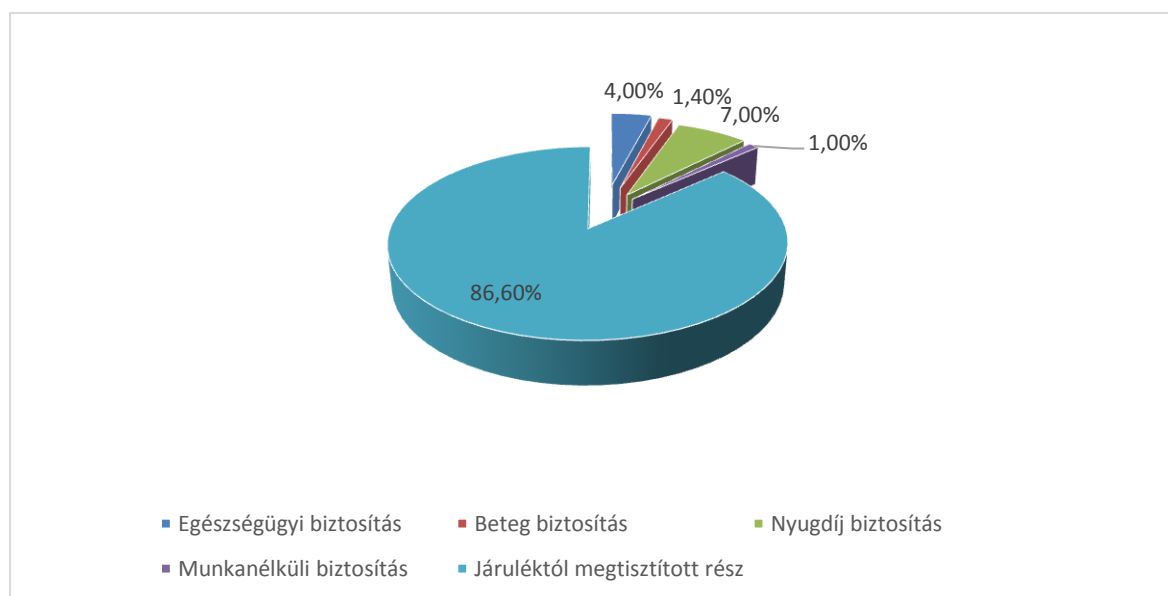
Táblázat 1: Bérek

2018	Alacsony	Közepes	Magas
Havi számítási összeg	500 €	1 000 €	10 000 €
Éves számítási összeg	6 000 €	12 000 €	120 000 €

Forrás: Saját szerkesztés

Vizsgálati módszertan Szlovákia tekintetében.

Részleges adóalap: bruttó bér – 0,134 (járulékok) x bruttó bér. Szlovákiában a járulékokhoz szabályozás által tartoznak minimális és maximális összegek. 2018-ban minimálisan havi szinten 480 € alatti összeg esetén is 480 € -ből számítjuk a járulékokat, ami éves szinten 5 760 €. A maximális összeg túl lépésével a járulékok növekedése megáll, kivéve az egészségügyi biztosítás esetében, ahol nincs megszabva maximum. A szociális biztosítás (beteg biztosítás, nyugdíjbiztosítás, munkanélküli biztosítás) esetén minden egyes tételnél a maximális 6 384 € havi összegből számítódik, ami éves szinten 76 608 €.

Ábra 1: Járulékok megoszlása Szlovákiában

Forrás: Saját szerkesztés www.epravo.sk és a www.socpoist.sk alapján

Adómentes rész: ha a részleges adóalap összege kisebb vagy egyenlő 19 948 €-val (100 x 199,48€ létminimum) akkor, jogosultak vagyunk az adómentes rész teljes összegére. Ebben az esetben az adómentes a 2018-as évre, 3 830,02 € (létminimumot 199,48 € beszorozzuk 19,2-vel). Ha a részleges adóalap összege meghaladja a 19 948 € összeget, akkor 8817,016 € (44,2 x 199,48 € létminimum) – a bruttó jövedelem ¼ része.

Módosított adóalap: az adómentes részben kapott összeget, kivonjuk a részleges adóalapból és az így létrejött összegből, megállapíthatjuk az adókulcsot. A módosított adóalap mellett egy állandót is figyelembe kell vennünk (176,8 x 199,48 létminimum), mely a 2018-as évben, éves szinten 35 268,06€.

Adó: ha a módosított adóalap kisebb vagy egyenlő 35 268,06 € -val, akkor az adóalapban kapott összeget beszorozzuk a 19%-os adókulccsal. Ha az adóalapban kapott összeg meghaladja a 35 268,06 €-öt, akkor 35 268,06 € -ig 19% -val szorozunk, a fenn maradó összeget pedig 25%-val szorozzuk.

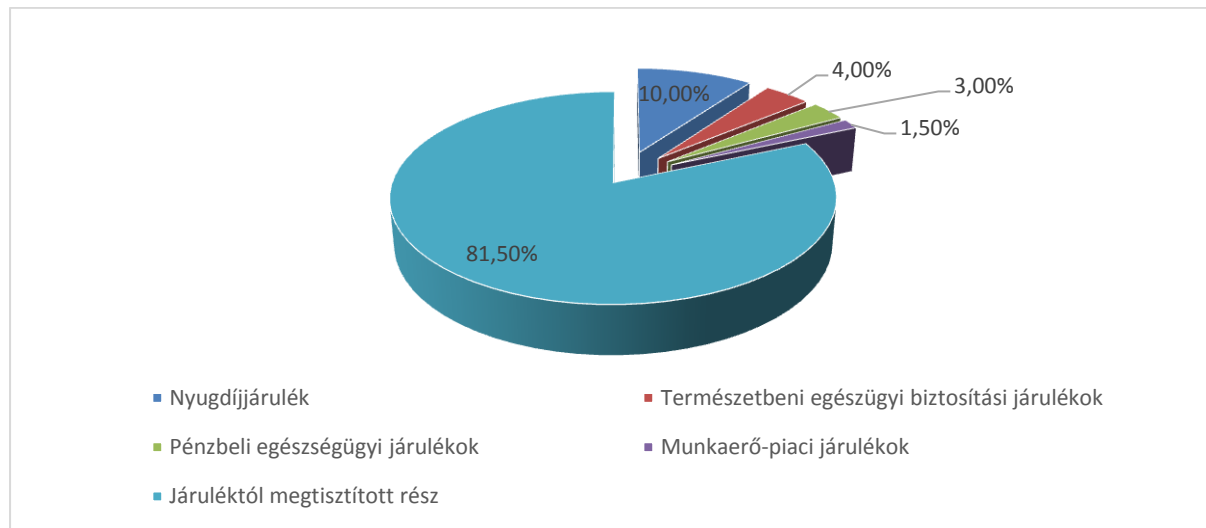
Adóbónusz: Az adó bónusz az eltartott 25 éven aluli gyerekek után lehet igénybe venni, melynek éves összege 2018-ban 258,72€. Az eltartott gyerekek számától függően szorzódik a 258,72€.

Fizetendő adó: az adó összegéből kivonjuk az adóbónuszt.

Nettó jövedelem: a részleges adóalapban kapott összegből kivonjuk a fizetendő adó összegét és megkapjuk a nettó jövedelmünket.

Vizsgálati módszertan Magyarország tekintetében.

Járulék: jövedelem x 0,185. Abban az esetben, ha a családi kedvezmény magasabb, mint az adóalap, akkor a fenn maradt összeggel lehet csökkenteni a nyugdíjjárulékot, a természetbeni egészségügyi biztosítási járulékot és a pénzbeli egészségügyi járulékot.

Ábra 2: Járulékok megosztása Magyarországon
Forrás: Saját szerkesztés a www.nav.gov.hu alapján

Családi kedvezmény – az eltartott gyerekek létszámától függően a kedvezményesen eltartott gyerekek után jár. 1 eltartott gyerek esetén, éves szinten 800 040Ft (2492,49€), 2 eltartott gyerek esetén, éves szinten 1 400 040Ft (4 361,76€), 3 vagy több eltartott gyerek esetén, éves szinten 2 640 000Ft (8 224,81€).

Első házások kedvezménye – a házasságtól számított első 24 hónapban lehet igénybe venni, legalább az egyik házastársnak az első házasságának kell lennie. Együttesen, éves szinten bruttó 400 020Ft (1 246,24€) kedvezményre jogosultak.

Adóalap: jövedelem – családi kedvezmény – első házások kedvezménye.

Adó: adóalap x 0,15.

Nettó jövedelem: jövedelem – járulékok – adó.

Táblázat 2: Nettó jövedelem számszerűsítésének módszere

Magyarország		Szlovákia	
	Összes bevétel		Bruttó jövedelem
-	Nem bevétel	-	Járulékok
-	Költség	=	Részleges adóalap
=	Jövedelem	-	Adómentes rész
=	Járulékok	=	Módosított adóalap
-	Családi kedvezmény	x	Adókulcs (19%/25%)
-	Első házások kedvezménye	=	Adó
=	Adóalap	-	Adóbónusz
x	Adókulcs (15%)	=	Fizetendő adó
=	Adó	=	Nettó jövedelem
=	Nettó jövedelem		

Forrás: Saját szerkesztés

Eredmények és diszkusszió

Táblázat 3: Alacsony bér 0 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	6 000€	Bruttó jövedelem	6 000€
Nyugdíjjárulék 10%	600€	Egészségügyi biztosítás 4%	240€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	240€	Beteg biztosítás 1,4%	84€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	180€	Nyugdíjbiztosítás 7%	420€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	90€	Munkanélküli biztosítás 1%	60€

Járulékok 18,5%	1 110€	Szociális biztosítás 9,4%	564€
Családi kedvezmény	0€	Részleges adóalap	5 196€
Adóalap	6 000€	Adómentes rész	3 830,02€
Adó 15%	900€	Módosított adóalap	1 365,98€
Nettó jövedelem	3 990€	Adó 19%/25%	259,53€
		Adóbónusz	0€
		Fizetendő adó	259,53€
		Nettó jövedelem	4 936,47€
Különbség		946,47€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $6\,000 - 0,094 \cdot 6\,000 - 0,04 \cdot 6\,000 = 6\,000 - 564 - 240 = 5\,196$

Adómentes rész = $5\,196 < 19\,948 \Rightarrow 3\,830,02$

Módosított Adóalap = $5\,196 - 3\,830,02 = 1\,365,98$

Adó = $1\,365,98 < 35\,268,06 \Rightarrow 1\,365,98 \cdot 0,19 = 259,53$

Adóbónusz = $0 \cdot 258,72$

Fizetendő adó = $259,53 - 0 = 259,53$

Nettó jövedelem = $6\,000 - 564 - 240 - 259,53 = 4\,936,47$

Magyarország esetén:

Járulékok = $6\,000 \cdot 0,185 = 1\,110$

Családi kedvezmény = 0

Adóalap = $6\,000 - 0 = 6\,000$

Adó = $6\,000 \cdot 0,015 = 900$

Nettó jövedelem = $6\,000 - 1\,110 - 900 = 3\,990$

Táblázat 4: Közepes bér 0 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	12 000€	Bruttó jövedelem	12 000€
Nyugdíjjárulék 10%	1 200€	Egészségügyi biztosítás 4%	480€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	480€	Beteg biztosítás 1,4%	168€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	360€	Nyugdíjbiztosítás 7%	840€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	180€	Munkanélküli biztosítás 1%	120€
Járulékok 18,5%	2 220€	Szociális biztosítás 9,4%	1 128€
Családi kedvezmény	0€	Részleges adóalap	10 392€
Adóalap	12 000€	Adómentes rész	3 830,02€
Adó 15%	1 800€	Módosított adóalap	6 561,98€
Nettó jövedelem	7 980€	Adó 19%/25%	1 246,77€
		Adóbónusz	0€
		Fizetendő adó	1 246,77 €
		Nettó jövedelem	9 145,23€
Különbség		1 165,23€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $12\,000 - 0,094 * 12\,000 - 0,04 * 12\,000 = 12\,000 - 1\,128 - 480 = 10\,392$

Adómentes rész = $10\,392 < 19\,948 \Rightarrow 3\,830,02$

Módosított Adóalap = $10\,392 - 3\,830,02 = 6\,561,98$

Adó = $6\,561,98 < 35\,268,06 \Rightarrow 6\,561,98 * 0,19 = 1\,246,77$

Adóbónusz = $0 * 258,72$

Fizetendő adó = $1\,246,77 - 0 = 1\,246,77$

Nettó jövedelem = $12\,000 - 1\,128 - 480 - 1\,246,77 = 9\,145,23$

Magyarország esetén:

Járulékok = $12\,000 \cdot 0,185 = 2\,220$

Családi kedvezmény = 0

Adóalap = $12\,000 - 0 = 12\,000$

Adó = $12\,000 \cdot 0,015 = 1\,800$

Nettó jövedelem = $12\,000 - 2\,220 - 1\,800 = 7\,980$

Táblázat 5: Magas bér 0 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	120 000€	Bruttó jövedelem	120 000€
Nyugdíjjárulék 10%	12 000€	Egészségügyi biztosítás 4%	4 800€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	4 800€	Beteg biztosítás 1,4%	1 072,512€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	3 600€	Nyugdíjbiztosítás 7%	5 362,56€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	1 800€	Munkanélküli biztosítás 1%	766,08€
Járulékok 18,5%	22 200€	Szociális biztosítás 9,4%	7 201,15€ (11 280€)
Családi kedvezmény	0€	Részleges adóalap	107 998,85€
Adóalap	120 000€	Adómentes rész	0€
Adó 15%	18 000€	Módosított adóalap	107 998,85€
Nettó jövedelem	79 800€	Adó 19%/25%	24 883,01€
		Adóbónusz	0€
		Fizetendő adó	24 883,01€
		Nettó jövedelem	83 115,91€
Különbség		3 315,91€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $120\,000 - 0,094 \cdot 120\,000 - 0,04 \cdot 120\,000 = 120\,000 - (11\,280)$
 $7\,201,15 - 4\,800 = 107\,998,85$

Adómentes rész = $107\,998,85 > 19\,809 \Rightarrow 8\,755,578 - 107\,998,85 / 4 = 0$

Módosított Adóalap = $107\,998,85 - 0 = 107\,998,85$

Adó = $107\,998,85 > 35\,268,06 \Rightarrow 35\,268,06 \cdot 0,19 + 72\,730,79 \cdot 0,25 = 6\,700,314 + 18\,182,6975 = 24\,883,01$

Adóbónusz = $0 \cdot 258,72$

Fizetendő adó = $24\,883,01 - 0 = 24\,883,01$

Nettó jövedelem = $120\,000 - 7\,201,08 - 4\,800 - 24\,883,01 = 83\,115,91$

Magyarország esetén:

Járulékok = $120\,000 \cdot 0,185 = 22\,200$

Családi kedvezmény = 0

Adóalap = $120\,000 - 0 = 120\,000$

Adó = $120\,000 \cdot 0,015 = 18\,000$

Nettó jövedelem = $120\,000 - 22\,200 - 18\,000 = 79\,800$

Táblázat 6: Alacsony bér 2 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	6 000€	Bruttó jövedelem	6 000€
Nyugdíjjárulék 10%	0€	Egészségügyi biztosítás 4%	240€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	0€	Beteg biztosítás 1,4%	84€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	0€	Nyugdíjbiztosítás 7%	420€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	90€	Munkanélküli biztosítás 1%	60€
Járulékok 18,5%	90€	Szociális biztosítás 9,4%	564€
Családi kedvezmény	8 723,52€	Részleges adóalap	5 196€
Adóalap	0€	Adómentes rész	3 830,02€
Adó 15%	0€	Módosított adóalap	1 365,98€
Nettó jövedelem	5 910€	Adó 19%/25%	259,53€
		Adóbónusz	517,44€
		Fizetendő adó	-257,91€
		Nettó jövedelem	5 453,10€
Különbség		456,90€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $6\,000 - 0,094 * 6\,000 - 0,04 * 6\,000 = 6\,000 - 564 - 240 = 5\,196$

Adómentes rész = $5\,196 < 19\,948 \Rightarrow 3\,830,02$

Módosított Adóalap = $5\,196 - 3\,830,02 = 1\,365,98$

Adó = $1\,365,98 < 35\,268,06 \Rightarrow 1\,365,98 * 0,19 = 259,53$

Adóbónusz = $2 * 258,72 = 517,44$

Fizetendő adó = $259,53 - 517,44 = -257,91$

Nettó jövedelem = $6000 - 564 - 240 - (-257,91) = 5\,453,10$

Magyarország esetén:

Járulékok = $6\,000 * 0,185 = 90 + (1\,020 - 2\,723,52) = 90 (-1\,703,52)$

Családi kedvezmény = $2 * 4\,361,76 = 8\,723,52$

Adóalap = $6\,000 - 0 = 6\,000 (-8\,723,52 = -2\,723,52)$

Adó = $0 * 0,015 = 0$

Nettó jövedelem = $6\,000 - 90 - 0 = 5\,910$

Táblázat 7: Közepes bér 2 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	12 000€	Bruttó jövedelem	12 000€
Nyugdíjjárulék 10%	1 200€	Egészségügyi biztosítás 4%	480€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	480€	Beteg biztosítás 1,4%	168€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	360€	Nyugdíjbiztosítás 7%	840€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	180€	Munkanélküli biztosítás 1%	120€
Járulékok 18,5%	2 220€	Szociális biztosítás 9,4%	1 128€
Családi kedvezmény	8 723,52 €	Részleges adóalap	10 392€
Adóalap	3 276,48€	Adómentes rész	3 830,02€
Adó 15%	491,47€	Módosított adóalap	6 561,98€
Nettó jövedelem	9 308,53€	Adó 19%/25%	1 246,77€
		Adóbónusz	517,44€
		Fizetendő adó	729,33€
		Nettó jövedelem	9 662,67€
Különbség		354,14€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $12\,000 - 0,094 \cdot 12\,000 - 0,04 \cdot 12\,000 = 12\,000 - 1\,128 - 480 = 10\,392$

Adómentes rész = $10\,392 < 19\,948 \Rightarrow 3\,830,02$

Módosított Adóalap = $10\,392 - 3\,830,02 = 6\,561,98$

Adó = $6\,561,98 < 35\,268,06 \Rightarrow 6\,561,98 \cdot 0,19 = 1\,246,77$

Adóbónusz = $2 \cdot 258,72 = 517,44$

Fizetendő adó = $1\,246,77 - 517,44 = 729,33$

Nettó jövedelem = $12\,000 - 1\,128 - 480 - 729,33 = 9\,662,67$

Magyarország esetén:

Járulékok = $12\,000 \cdot 0,185 = 2\,220$

Családi kedvezmény = $2 \cdot 4\,361,76 = 8\,723,52$

Adóalap = $12\,000 - 8\,723,52 = 3\,276,48$

Adó = $3\,276,48 \cdot 0,015 = 491,47$

Nettó jövedelem = $12\,000 - 2\,220 - 491,47 = 9\,308,53$

Táblázat 8: Magas bér 2 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	120 000€	Bruttó jövedelem	120 000€
Nyugdíjjárulék 10%	12 000€	Egészségügyi biztosítás 4%	4 800€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	4 800€	Beteg biztosítás 1,4%	1 072,512€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	3 600€	Nyugdíjbiztosítás 7%	5 362,56€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	1 800€	Munkanélküli biztosítás 1%	766,08€
Járulékok 18,5%	22 200€	Szociális biztosítás 9,4%	7 201,15€ (11 280€)
Családi kedvezmény	8 723,52€	Részleges adóalap	107 998,85€
Adóalap	111 276,48€	Adómentes rész	0€
Adó 15%	16 691,47€	Módosított adóalap	107 998,85€
Nettó jövedelem	81 108,53€	Adó 19%/25%	24 883,01€
		Adóbónusz	517,44€
		Fizetendő adó	24 365,57€
		Nettó jövedelem	83 633,35€
Különbség		2 524,82€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $120\,000 - 0,094 \cdot 120\,000 - 0,04 \cdot 120\,000 = 120\,000 - (11\,280) - 4\,800 = 107\,998,85$

Adómentes rész = $107\,998,85 > 19\,809 \Rightarrow 8\,755,578 - 107\,998,85 / 4 = 0$

Módosított Adóalap = $107\,998,85 - 0 = 107\,998,85$

Adó = $107\,998,85 > 35\,268,06 \Rightarrow 35\,268,06 \cdot 0,19 + 72\,730,79 \cdot 0,25 = 6\,700,314 + 18\,182,6975 = 24\,883,01$

Adóbónusz = $2 \cdot 258,72 = 517,44$

Fizetendő adó = $24\,883,01 - 517,44 = 24\,365,57$

Nettó jövedelem = $120\,000 - 7\,201,08 - 4\,800 - 24\,365,57 = 83\,633,35$

Magyarország esetén:

Járulékok = $120\,000 \cdot 0,185 = 22\,200$

Családi kedvezmény = $2 \cdot 4\,361,76 = 8\,723,52$

Adóalap = $120\,000 - 8\,723,52 = 111\,276,48$

Adó = $111\,276,48 \cdot 0,015 = 16\,691,47$

Nettó jövedelem = $120\,000 - 22\,200 - 16\,691,47 = 81\,108,53$

Táblázat 9: Alacsony bér 4 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	6 000€	Bruttó jövedelem	6 000€
Nyugdíjjárulék 10%	0€	Egészségügyi biztosítás 4%	240€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	0€	Beteg biztosítás 1,4%	84€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	0€	Nyugdíjbiztosítás 7%	420€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	90€	Munkanélküli biztosítás 1%	60€
Járulékok 18,5%	90€	Szociális biztosítás 9,4%	564€
Családi kedvezmény	32 899,24€	Részleges adóalap	5 196€
Adóalap	0€	Adómentes rész	3 830,02€
Adó 15%	0€	Módosított adóalap	1 365,98€
Nettó jövedelem	5 910€	Adó 19%/25%	259,53€
		Adóbónusz	1 034,88€
		Fizetendő adó	-775,35€
		Nettó jövedelem	5 971,35€
Különbség		61,35€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $6\,000 - 0,094 \cdot 6\,000 - 0,04 \cdot 6\,000 = 6\,000 - 564 - 240 = 5\,196$

Adómentes rész = $5\,196 < 19\,948 \Rightarrow 3\,830,02$

Módosított Adóalap = $5\,196 - 3\,830,02 = 1\,365,98$

Adó = $1\,365,98 < 35\,268,06 \Rightarrow 1\,365,98 \cdot 0,19 = 259,53$

Adóbónusz = $4 \cdot 258,72 = 1\,034,88$

Fizetendő adó = $259,53 - 1\,034,88 = -775,35$

Nettó jövedelem = $6000 - 564 - 240 - (-775,35) = 5\,971,35$

Magyarország esetén:

Járulékok = $6\,000 \cdot 0,185 = 90 + (1\,020 - 26\,899,24) = 90 (-25\,879,24)$

Családi kedvezmény = $4 \cdot 8224,81 = 32\,899,24$

Adóalap = $6\,000 - 32\,899,24 = 0 (-26\,899,24)$

Adó = $0 \cdot 0,015 = 0$

Nettó jövedelem = $6000 - 90 - 0 = 5\,910$

Táblázat 10: Közepes bér 4 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	12 000€	Bruttó jövedelem	12 000€
Nyugdíjjárulék 10%	0€	Egészségügyi biztosítás 4%	480€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	0€	Beteg biztosítás 1,4%	168€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	0€	Nyugdíjbiztosítás 7%	840€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	180€	Munkanélküli biztosítás 1%	120€
Járulékok 18,5%	180€	Szociális biztosítás 9,4%	1 128€
Családi kedvezmény	32 899,24€	Részleges adóalap	10 392€
Adóalap	0€	Adómentes rész	3 830,02€
Adó 15%	0€	Módosított adóalap	6 561,98€
Nettó jövedelem	11 820€	Adó 19%/25%	1 246,77€
		Adóbónusz	1 034,88€
		Fizetendő adó	211,89€
		Nettó jövedelem	10 180,11€
Különbség		1 639,89€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $12\,000 - 0,094 \cdot 12\,000 - 0,04 \cdot 12\,000 = 12\,000 - 1\,128 - 480 = 10\,392$

Adómentes rész = $10\,392 < 19\,948 \Rightarrow 3\,830,02$

Módosított Adóalap = $10\,392 - 3\,830,02 = 6\,561,98$

Adó = $6\,561,98 < 35\,268,06 \Rightarrow 6\,561,98 \cdot 0,19 = 1\,246,77$

Adóbónusz = $4 \cdot 258,72 = 1\,034,88$

Fizetendő adó = $1\,246,77 - 1\,034,88 = 211,89$

Nettó jövedelem = $12\,000 - 1\,128 - 480 - 211,89 = 10\,180,11$

Magyarország esetén:

Járulékok = $12\,000 \cdot 0,185 = 2220 + (2\,040 - 20\,899,24) = 180 (-22\,939,24)$

Családi kedvezmény = $4 \cdot 8224,81 = 32\,899,24$

Adóalap = $12\,000 - 32\,899,24 = 0 (-20\,899,24)$

Adó = $0 \cdot 0,015 = 0$

Nettó jövedelem = $12\,000 - 180 - 0 = 11\,820$

Táblázat 11: Magas bér 4 gyermek esetén

Magyarország		Szlovákia	
Összevont bevétel	120 000€	Bruttó jövedelem	120 000€
Nyugdíjjárulék 10%	12 000€	Egészségügyi biztosítás 4%	4 800€
Természetbeni egészségbiztosítási járulék 4%	4 800€	Beteg biztosítás 1,4%	1 072,512€
Pénzbeli egészségbiztosítási járulék 3%	3 600€	Nyugdíjbiztosítás 7%	5 362,56€
Munkaerő – piaci járulék 1,5%	1 800€	Munkanélküli biztosítás 1%	766,08€
Járulékok 18,5%	22 200€	Szociális biztosítás 9,4%	7 201,15€ (11 280€)
Családi kedvezmény	32 899,24€	Részleges adóalap	107 998,85€
Adóalap	87 100,76€	Adómentes rész	0€
Adó 15%	13 065,11€	Módosított adóalap	107 998,85€
Nettó jövedelem	84 734,89€	Adó 19%/25%	24 883,01€
		Adóbónusz	1 034,88€
		Fizetendő adó	23 848,13€
		Nettó jövedelem	84 150,79€
Különbség		584,10€	

Forrás: Saját szerkesztés

Szlovákia esetén:

Részleges adóalap = $120\,000 - 0,094 * 120\,000 - 0,04 * 120\,000 = 120\,000 - (11\,280)$
 $7\,201,15 - 4\,800 = 107\,998,85$

Adómentes rész = $107\,998,85 > 19\,809 \Rightarrow 8\,755,578 - 107\,998,85 / 4 = 0$

Módosított adóalap = $107\,998,85 - 0 = 107\,998,85$

Adó = $107\,998,85 > 35\,268,06 \Rightarrow 35\,268,06 * 0,19 + 72\,730,79 * 0,25 = 6\,700,314 + 18\,182,6975 = 24\,883,01$

Adóbónusz = $4 * 258,72 = 1\,034,88$

Fizetendő adó = $24\,883,01 - 1\,034,88 = 23\,848,13$

Nettó jövedelem = $120\,000 - 7\,201,08 - 4\,800 - 23\,848,13 = 84\,150,79$

Magyarország esetén:

Járulékok = $120\,000 * 0,185 = 22\,200$

Családi kedvezmény = $4 * 8224,81 = 32\,899,24$

Adóalap = $120\,000 - 32\,899,24 = 87\,100,76$

Adó = $87\,100,76 * 0,015 = 13\,065,11$

Nettó jövedelem = $120\,000 - 22\,200 - 13\,065,11 = 84\,734,89$

Az összehasonlítás során megfigyelhető, hogy a járulékok Magyarországon magasabbak, mint Szlovákiában. Ezen felül Szlovákiánál a szociális biztosítási járulék rendelkezik maximális befizetési összeggel, ez jól látható a magas bér számításainál. Szlovákiában az adómentes rész nagy befolyással volt számításainkra. Magyarország nem rendelkezik adómentes résszel. Különbségnek számít, hogy Magyarországon egykulcsos adórendszer van érvényben, ahol az átlagadókulcs konstans, Szlovákiában progresszív, kétkulcsos adórendszer hatályos, amelynél az átlagadókulcs nő az adóalap emelkedésével. Az adókedvezmények szémszögéből Magyarországon sokkal kedvezőbb lehetőségeket véltünk felfedezni, ami a számításaink során meglepő fordulatokat hoztak.

BEFEJEZÉS

Tanulmányunk során az általunk kiválasztott két ország, nem önálló tevékenységből származó jövedelem adózását vizsgáltuk, ugyan olyan bérek és környezetben belül. Kitértünk a strukturális összehasonlításra, ahol felfedeztük a két ország adórendszeri különbségeit. Az eltéréseket ábrával és táblázatokkal szemléltettük. Fő kérdésünkre, hogy Magyarországon vagy Szlovákiában jutunk nagyobb nettó jövedelemhez azonos bér és körülmények között, tökéletesen választ nem kaptunk. Ha csak a bér szerinti változásokat nézzük, akkor Szlovákiában jutunk nagyobb nettó jövedelemhez, viszont ha figyelembe vesszük a gyermekek számának a változását, akkor vegyes eredményeket kapunk a tanulmányunk fő kérdésére.

IRODALOMJEGYZÉK

1. BENCSIK, M. Adózás alapjai, elektronikus jegyzet. Budapest 2011. ISBN BM-SZA-001/2011.
2. CSÁNYI, M. Pénzügytan / Adótan. Széchenyi István Egyetem Oktatási segédlet, 2011.
3. HERICH, Gy. Adótan 2017. Budapest: PENTA UNIÓ Zrt. 2017. ISBN 978-615-5249-48-8
4. ILONKA, M. Az adózás története az őskortól napjainkig. Budapest: Nemzeti Tankönyvkiadó Rt. 2004 ISBN 963 19 5471 4.
5. KUBÁTOVÁ, K. Daňová teorie a politika. Praha: EUROLEX Bohemia, 2000. ISBN 80-902752-2-2
6. PETRENKA, J. a kol. 2000. Dane I. Bratislava : SÚVAHA. ISBN 80 - 88727 -35-9
7. SZTANÓ, I. Adók, illetékek, járulékok és vámok. Budapest: SALDO Pénzügyi Tanácsadó és Informatikai Rt, 2004 ISBN 963 638 087 2
8. VALENTOVÁ, D. – Bencová, E.: Ako vstúpiť do vlastnej s.r.o.? Byť konateľ – zamestnanec, konateľ s nepravideľným príjmom alebo si vyplácať odmenu?, 19.1.2016, Elérhető: <https://www.epravo.sk/top/clanky/ako-vstupit-do-vlastnej-sro-byt-konatel-zamestnanec-konatel-s-nepravidelnym-prijmom-alebo-si-vyplacat-odmenu-3182.html>
9. Denny kurzový lístok ECB, Elérhető: <https://www.nbs.sk/sk/statisticke-udaje/kurzovy-listok/denny-kurzovy-listok-ecb>
10. Fizetendő járulékok, 2017.12.12 Elérhető: https://www.nav.gov.hu/nav/ado/jarulek/Fizetendo_jarulekok.html
11. Zákon č. 595/2003 Z. z. Zákon o dani z príjmov, Elérhető: <http://www.zakonypreludi.sk/zz/2003-595>
12. 1995.évi CXVII. törvény a személyi jövedelemadóról, Elérhető: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99500117.TV>

BÉREN KÍVÜLI EGÉSZSÉGÜGYI JUTTATÁSOK VONZEREJE ÉS ADÓZÁSA MAGYARORSZÁGON

Szilárd SZIGETI⁸

ABSTRACT

The main purpose of this publication is to assess the needs of employees and jobseekers in relation to fringe benefits available in Hungary. It collects and gives an overview of certain types of benefits, their taxation in Hungary, and makes health benefits (fringe benefits) comparable. In support of the importance of benefits, there is an outlook on Hungary's health care system, the country's health system and situation, the relationship between health care and the economy, and the characterization of the expanding private health care. Anonymous respondents (N=194) from the primary online questionnaire survey found that fringe benefits are important to them. Dental examinations and treatments, medical massages and general screening, as well as medical examinations, are most attractive if offered by their employer at a private health facility. Contrary to publicly funded care, respondents described private health care services as the most noteworthy with their short waiting times, modern, pleasant environment, fast booking and modernity. With regard to taxation, it can be stated that the tax environment is constantly evolving. Properly selected and configured benefit plans can provide the employer with financial savings, as savings can be achieved by applying a reduced tax rate. For example, taxation of self-help funds in 2019 is attractive because targeted services are not taxed as income.

KEYWORDS:

taxation, private health, fringe benefits, healthcare, Hungary

BEVEZETŐ

A béren kívüli juttatások és az azokat érintő adózási szabályok az állam, a munkaadó (munkáltató) és a munkavállaló hármását érinti. Pozitív, illetve negatív hatása is van az egyes szereplőkre az ilyen jellegű juttatásoknak, legfőképp a juttatások (pénzbeli) értékének adó terhei miatt. A 2019-es évben a béren kívüli juttatások adózásának témakörében január 1-jén, továbbá július 1-jén is változások történtek, melyek a 2018-as, vagy korábbi évekhez képest jelentős változásokként jelentkeztek. A kutatásban pontosan az ilyen jellegű változások hatásait, valamint a munkavállalók által megfogalmazott igényeket igyekeztem feltárni, hogy valamennyi érintett számára a legoptimálisabb környezetben történjenek a juttatások kapcsán meghozott döntések. A munkavállalók számára kínált béren kívüli juttatások a munkáltató emberi erőforrás (HR) stratégiájának része (lehet), és meghatározó szerepe van a munkaerő megtartásában, valamint a toborzásban is. Tehát a megfelelő munkavállalói igények és a kedvező adózás figyelembe vétele elősegítheti a sikeres humán erőforrás stratégiát.

⁸ Bc. Szigeti Szilárd, Gazdaságtudományi Kar, Selye János Egyetem, Bratislavská cesta 3322, 945 01 Komárno., szigeti90@gmail.com

Adónemek és járulékok alakulása

A 2016-os évtől kezdődően vizsgálva az egyes adónemek és járulékok alakulását, elmondható, hogy egyedülként a szociális hozzájárulási adó (szocho) 27,0%-ról 2019. július 1-től 17,5%-ra csökkent. [1] Az 1. táblázat mutatja be az adónemek és járulékok alakulását a 2016-2019-es évek között. Összeadva az egyes oszlopokban feltüntetett százalékos értékeket az összesen havonta az államnak fizetendő érték olvasható a táblázat alsó sorában. A 2016-os évi 62%-ról 2019 II. félévére 52,5%-ra történt csökkenés. Ezen adatok alapján egyértelműen a munkáltatók kiadásai, terhei csökkentek, azonban a munkavállalók juttatásának nettó értéke változatlan maradt.

1. táblázat: Adónemek és járulékok alakulása 2016-2019

	2016	2017	2018	2019 (I.)	2019 (II.)
Személyi jövedelemadó (szja)	15,0%	15,0%	15,0%	15,0%	15,0%
Szociális hozzájárulási adó (szocho)	27,0%	22,0%	19,5%	19,5%	17,5%
Szakképzési hozzájárulás	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Munkaerő-piaci járulék	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%	1,5%
Egészségbiztosítási járulék	7,0%	7,0%	7,0%	7,0%	7,0%
Nyugdíjjárulék	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%	10,0%
Összesen havonta az államnak fizetendő	62%	57%	54,5%	54,5%	52,5%

Forrás: saját szerkesztés LII. Törvény, 2018 alapján [1]

A béren kívüli juttatások esetén az adófizetési kötelezettség a kifizetőt terheli, amennyiben a jövedelem a kifizetőtől származik. Amennyiben a jövedelem nem kifizetőtől származik, az adófizetési kötelezettség a természetes személyre hárul. [1]

Juttatások kategorizálása

Ahhoz, hogy a juttatások kategóriáit átlássuk, a következő egyszerűsített felsorolásból célszerű kiindulni:

Kedvezményes adózású juttatások:

- Széchenyi Pihenő Kártya (=SZÉP Kártya)

Adómentes juttatások:

- Kulturális szolgáltatásra-, Sportrendezvényre szóló belépő/bérlet
- Bölcsődei, Óvodai szolgáltatás/ellátás

Egyes meghatározott juttatások:

- Pénztári befizetések (célzott szolgáltatás pl. egészségpénztáron, vagy önszegélyező pénztáron keresztül)
- Csekély értékű ajándék

Jövedelemként adózó juttatások:

- Önkéntes pénztári tagdíj átvállalás (önkéntes nyugdíjpénztár, egészségpénztár, önszegélyező pénztár) [3]

A témakörben elmélyedve a jövedelemként adózó juttatások és egészségügyi jellegű juttatásokra fókuszálva a következő jellemzőket emelem ki. A hatályos új törvény értelmében

az önszegélyező pénztári, vagy az önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulás, de a lakástámogatás is jövedelemként adózik – egy-egy esetben adójóváírás lehetséges (teljes teherjóváírás 51,63% - 2019. január 1-jei állapot szerint). Amennyiben egészségügyi jellegű juttatások kerülnek összehasonlításra, abban az esetben 2019. január 1-jétől az egészségbiztosítás is jövedelemként adózik (egy kivétellel: amennyiben 2018. december 31-ig kötött szerződés, akkor 2019. december 31-ig adómentes), ahogy minden egyéb egészségügyi szolgáltatás is, melyet a munkáltató a munkavállaló számára juttatásként nyújt. [4] Kivételt képez a foglalkozás-egészségügyi ellátás: az 1993. évi XCIII. törvény kimondja, hogy „A munkaegészségügy a munkahigiéne és a foglalkozás-egészségügy szakterületeit foglalja magában.” „A foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás biztosítása történhet a munkáltató által működtetett vagy a munkáltatóval kötött szerződés alapján külső szolgáltató útján.”[2]

2. táblázat: Jövedelemként adózó juttatások és egészségügyi jellegű juttatások 2019

Elem – juttatás megnevezése	Közteher (2019. július 1-től)
Egészségpénztár, önszegélyező pénztár hozzájárulás	Jövedelemként adózik (adójóváírás lehetséges: teljes teherjóváírással 49,12%)
Önkéntes nyugdíjpénztár hozzájárulás	Jövedelemként adózik (adójóváírás lehetséges: teljes teherjóváírással 49,12%)
Célzott szolgáltatás (egészségpénztárba, nyugdíjpénztárba)	37,35% (korlátlan)
Egészségügyi szolgáltatás (pl. menedzserszűrés)	Jövedelemként adózik
Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás	0% = adómentes

Forrás: saját szerkesztés Fata László: Cafeteria Kisokos-2019 alapján [3]

A foglalkozás-egészségügyi ellátás humán-egészségügyi ellátás keretében kerül teljesítésre, ezért a 2007. évi CXXVII. törvény 85. § alapján adómentesnek minősül. Fontos kiemelni, hogy a foglalkozás-egészségügyi alkalmassági vélemény törvény által kötelezően megszabott kritériumokhoz kell, hogy illeszkedjen és minden munkavállalónak rendelkeznie kell ilyen dokumentummal a munkavégzés miatt. Az alkalmassági vélemény megújítása évente kötelező.

3. táblázat: Egészségügyi jellegű juttatások és béremelés összehasonlítása 2019

Elem - juttatás	Közteher (2019. 07. 01-től)	Nettó összeg/hó	Szuperbruttó összeg/hó
Egészségbiztosítás	Jövedelemként adózik (78,95%)	9 000 Ft	16 105,50 Ft
Egészségbiztosítás*	0% = adómentes (*2018.12.31-ig megkötött szerződés esetén)	9 000 Ft	9 000 Ft
Célzott szolgáltatás (egészségpénztár)	38,35% (korlátlan)	9 000 Ft	12 451,50 Ft
Egészségügyi szolgáltatás (pl. szakorvosi vizsgálat)	Jövedelemként adózik (78,95%)	9 000 Ft	16 105,50 Ft
Foglalkozás-egészségügyi szolgáltatás	0% = adómentes	9 000 Ft	9 000 Ft
Béremelés	Jövedelemként adózik (78,95%)	9 000 Ft	16 105,50 Ft

Forrás: saját szerkesztés

Tekintettel erre a tényre, célszerű egy olyan komplex foglalkozás-egészségügyi csomagot választani, mellyel a munkavállaló egészségi állapotát kellőképp fel tudja mérni a szakorvos és egy átfogó kép alakul ki az egészségi állapotról. Az évi rendszeresség az ellenőrizhetőség és a folyamatosság megtartásában játszik fontos szerepet. A 2. táblázat összefoglalja a 2019. július 1-jétől hatályos szabályok szerinti egészségügyi jellegű juttatásokat, valamint a jövedelemként adózó juttatásokat, míg a 3. táblázat egy konkrét példán szemlélteti az egészségügyi jellegű juttatások értékét a béremelés értékével a 2019-es évre vonatkozóan.

Egészségügyi helyzetkép

Magyarország egészségügyi helyzete statisztikai mutatók alapján az Európai Unió átlaghoz képest elmaradott. Az OECD Magyarország: Egészségügyi országprofil 2017 publikáció taglalja, hogy:

- a rossz egészségi állapot legfőbb meghatározói: szív- és érrendszeri betegségek (az összes haláleset közel $\frac{3}{4}$ -ét okozzák), rákos megbetegedések, a mozgásszervi és a mentális egészségügyi problémák (2014-es adatok alapján). [5]
- az egészségtelen életmód (mozgáshiány, alkoholfogyasztás, dohányzás, rossz táplálkozási szokások) hozzájárul ahhoz, hogy az ország népegészségügyi mutatói kedvezőtlenek. [5]

Gazdasági szempontokat figyelembe véve érdemes megemlíteni, hogy az Európai Unió átlagértékétől sokkal alacsonyabb az egy főre jutó egészségügyi kiadások GDP százalékos aránya. Magyarország 1428 euró/fő, (GDP 7,2%-a), az EU átlag 2797 euró/fő (GDP 9,9%-a). [5]

A 4. táblázat szemlélteti, hogy az összes egészségügyi kiadás 2015-ben milyen arányban oszlott el a járó- és fekvőbeteg ellátásra, illetve ezeken belül mekkora az állami, valamint a magánkiadás mértéke. Egyértelműen látszik, hogy az államot terheli a fekvőbeteg ellátás finanszírozása, azonban a járóbeteg ellátásnál a magán kiadások mértéke magasabb az állami kiadásokhoz képest.

4. táblázat: Magán- és állami egészségügyi kiadások megoszlása Magyarországon (2015)

<u>Egészségügyi kiadás</u>	<u>Milliárd forint</u>
Összes kiadás	2669
Összes járóbeteg-kiadás	546
Összes fekvőbeteg-kiadás	885
Állami kiadás összesen	1822
Állami járóbeteg-kiadás összesen	236
Állami fekvőbeteg-kiadás összesen	808
Magánkiadás összesen	847
Magán járóbeteg-kiadás összesen	310
Magán fekvőbeteg-kiadás összesen	77

Forrás: Lantos, 2018 [6]

Magyarország magán egészségügyéről pontos adatokkal nem rendelkezünk, annak ellenére, hogy napjainkban ez a szegmens az egészségügyi rendszer érdemi szereplőjévé vált. Átláthatatlan és ismeretlen a nyújtott ellátások mennyisége, minősége és szakmai megoszlása,

azonban növekedésben van a közfinanszírozott rendszer túlterhelt és alulfinanszírozott helyzete miatt, valamint az orvosi bérek alacsony szintje miatt. A társadalmi esélyegyenlőtlenséget növeli a profitalapon működő magán egészségügy elterjedése és fejlődése. [7]

Az egészségügyi szolgáltatók csoportosítása:

1. magántulajdonú ellátó magánfinanszírozással – itt egyértelmű magánpiaci viszony áll fenn,
2. magántulajdonú ellátó állami finanszírozással,
3. állami tulajdonú ellátó magánfinanszírozott szolgáltatással,
4. állami tulajdonú ellátó állami finanszírozással – itt egyértelmű állami modell működik. [6]

A Szinapszis-kutatás 2017-es publikációjának eredményei alapján sorrendben leginkább a fogászat, nőgyógyászat, laborvizsgálatok, képalkotó diagnosztikai eljárások, bőrgyógyászat, szemészet vannak az első helyeken. Ezekből éves költség szinten legtöbbet fogászatra, szemészetre, nőgyógyászatra és képalkotó diagnosztikai eljárásokra költenek. [8]

Célkitűzés

Három darab feltételezést vizsgáltam, amelyek a következők:

F1: A válaszadók számára fontosak a béren kívüli juttatások.

F2: A válaszadók számára a korlátlan egészségügyi jellegű juttatási formák vonzóak.

F3: A válaszadók számára a fogászati ellátás és kezelés lenne a legvonzóbb.

Kutatás módszertana és módszere

A kutatás során a primer adatok egy online anonim kérdőív segítségével kerültek lekérdezésre. A kérdőív alapján Magyarország határain belül a kérdőív kitöltésének pillanatában munkát vállalók, valamint a munkahellyel nem rendelkezők (álláskereső) véleményére voltam kíváncsi. A válaszadók egészségügyi béren kívüli juttatásokhoz és a magán egészségügyi szolgáltatások igénybe vételéhez kötődő véleményeit elemeztem.

Kiértékelési és elemzési módszerek: A begyűjtött digitális primer és szekunder adatokat Microsoft Excel 2013 szoftver segítségével dolgoztam fel. Saját számítások elvégzése a birtokomban lévő információk és adatok alapján történt. Az adatok tematizálása, kategorizálása és rendezése után összehasonlításokat végeztem. A statisztikai jellegű eredmények kördiagramok, vonaldiagramok és sávdiagramok segítségével kerültek szemléltetésre.

Kutatási eredmények

Kérdőívet kitöltők ($N_{\text{általános}}=194$) és ($N_{\text{célcsoport}}=159$)

A. Munkahellyel rendelkezők – *Lakhely/munkahely: Magyarországon*

Általános kérdőív ($N=113$):

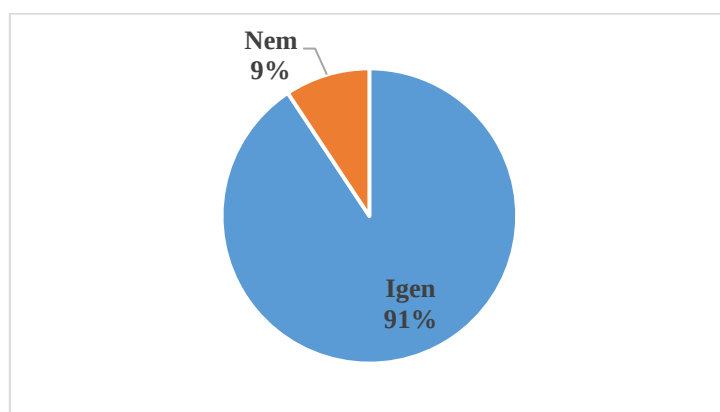
- a. Férfi: 20% ($N=23$)
- b. Nő: 80% ($N=90$)

B. **Álláskereső** – **Lakhely/munkahely: Magyarországon**

Általános kérdőív (N=81):

- a. Férfi: 20% (N=16)
- b. Nő: 80% (N=65)

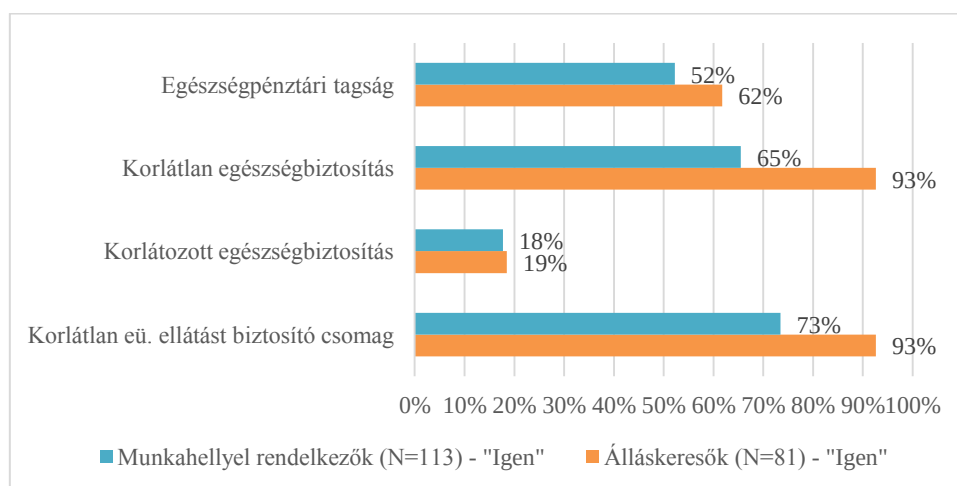
A kérdőív kitöltésének pillanatában a válaszadók 42%-a volt álláskereső, míg 58%-a rendelkezett munkahellyel. Kiemelkedő érték jelenik meg a béren kívüli juttatások fontosságával kapcsolatban, hiszen a válaszadók 91%-a fontosnak tartja azokat (1. ábra).

1. ábra: Önnek fontosak a béren kívüli juttatások? (N=194)

Forrás: Saját kutatás (2019)

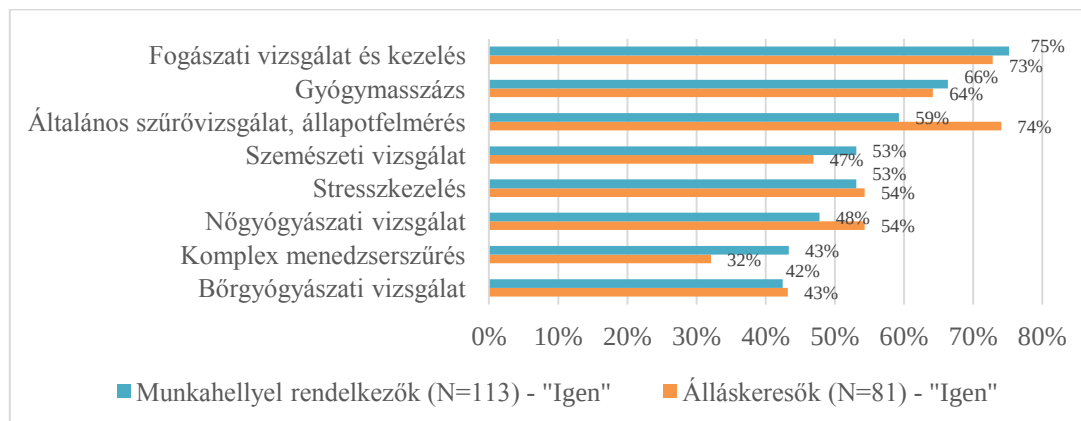
Mind a munkahellyel rendelkezők, mind az álláskeresők számára a korlátlan egészségügyi ellátást biztosító csomag vonzó, majd másodikként a korlátlan egészségbiztosítás jelenik meg. (2. ábra). A korlátlan csomag választásának háttérében bizonyára az áll, hogy egyénileg kívánják eltérő időszakban, különféle panaszok esetén igénybe venni az egészségügyi szolgáltatást.

2. ábra: Mely (béren kívüli) juttatások vonzóak 2019-ben Önnek? – Egészségügyi jellegű juttatási formák (N=194)

Forrás: Saját kutatás (2019)

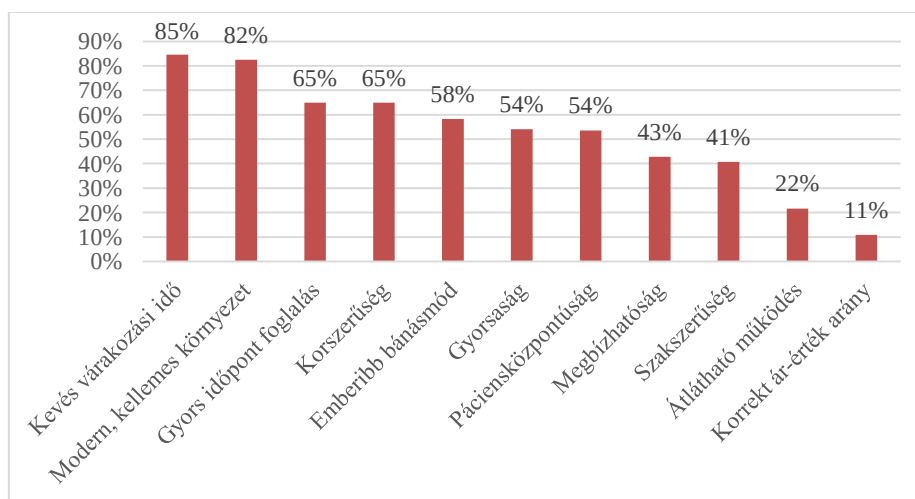
Amennyiben egy magán egészségügyi szolgáltatónál lehetne egészségügyi szolgáltatást igénybe venni, akkor a munkahellyel rendelkező és az álláskereső is kimagaslóan a fogászati vizsgálatot és kezelést választanák, bár az álláskereső számára az általános szűrővizsgálat, állapotfelmérés is nagyon fontos. (3. ábra) A sorban a gyógymasszázs, stresszkezelés, illetve a szemészeti vizsgálat is előkelő helyen szerepel.

3. ábra: Amennyiben munkáltatója egy magán egészségügyi intézményben igénybe vehető egészségügyi szolgáltatás csomagot kínálna Önnek, akkor milyen egészségügyi szolgáltatásokat venne leginkább igénybe? (N=194)

Forrás: Saját kutatás (2019)

A közfinanszírozott ellátással szemben a válaszadók kevés várakozási idővel, modern, kellemes környezettel, gyors időpont foglalással, korszerűséggel jellemezték leginkább a magán egészségügyi szolgáltatásokat (lásd 4. ábra). A korrekt ár-érték arány és az átlátható működés kapták a legkevesebb jelölést.

4. ábra: Mivel jellemezné a magán egészségügyi szolgáltatásokat a közfinanszírozott ellátással szemben? (N=194)

Forrás: Saját kutatás (2019)

BEFEJEZÉS

A foglalkoztatottak esetében az egészségi állapot megtartása előnyösebb lenne, ha a munkáltatók támogatnák éves szinten az egészségmegőrzést (prevenció), valamint az időben észrevett és kiszűrt problémák, betegségek gyógyítását. Tekintettel arra, hogy az egészségügyi magánkiadások aránya magas, így leginkább a magán egészségügyi piac kerül előtérbe, mely az elmúlt években folyamatosan erősödött. A páciensek (fogyasztók) is pozitívabban vélekednek a magánegészségügyről az állami egészségüggyel szemben (nagyobb figyelem, kellemesebb környezet, gyorsabb időpontfoglalás, modernebb eszközök). Ezt a dominanciát előnyössé lehet fordítani abban az esetben, ha a hatékonyabb ellátás hozzájárul ahhoz, hogy az állampolgárok időben adekvált ellátást kaphassanak. Ehhez a munkáltatók is hozzá tudnak járulni, hiszen a piac lehetőséget kínál arra a megoldásra, hogy magán egészségügyi szolgáltatás(oka)t vásároljon egy cég, szervezet, közintézmény stb. A két fél szerződéses viszony keretében határozott vagy határozatlan időre megállapodhat bizonyos szolgáltatások és az azt igénybe vevő jogosultak (munkavállalók) rögzítésével. Az ilyen formában megvásárolt szolgáltatás(oka)t a munkaadó béren kívüli juttatásként tudja a munkavállaló számára biztosítani. A szolgáltatás időhorizontja lehet évente egy alkalom, évente több alkalom, vagy pedig folyamatos. A szolgáltatás magán egészségügyi intézmény által kalkulált díja nettó érték (hiszen ő adómentesen állítja azt elő, mivel humán-egészségügyi ellátásról van szó), azonban a szolgáltatást vásárló cég, szervezet, közintézmény stb. a hatályos adótörvények értelmében a 2019-es évben többségében jövedelemként adózik minden munkavállalóra kifizetett szolgáltatás után (kivétel a foglalkozás-egészségügyi ellátás). Amennyiben egészségpénztáron keresztül célzott szolgáltatásként kerül megvásárlásra az egészségügyi szolgáltatás, akkor kedvezményed adózás miatt ez lehet a leggazdaságosabb megoldás a munkáltatónak.

Amennyiben a munkaadó elhatározza, hogy többeltráfordítást kíván a munkavállalóira fordítani, felmerül a béremelés és a béren kívüli juttatások hasznosságának és értékének összehasonlítása. Ha a béren kívüli juttatás jövedelemként adózik, abban az esetben a béremelés és a béren kívüli juttatás pénzösszegben ugyanakkora értékű. Viszont abban az esetben, ha az ország egészségügyi helyzetét is figyelembe vesszük, akkor elmondható, hogy az egészségügyi béren kívüli juttatások hasznosnak bizonyulnak, hiszen nem csak a preventív jelleg, de valószínűsíthetően a táppénzes napok száma, a táppénzesek napi létszáma is csökkenthető lenne. Ez annak is köszönhető lenne, hogy a munkavállalók kevesebb időre (órára) vannak távol a munkahelyükről, mivel a magán egészségügyi intézményben egy előre egyeztetett időpontban kiszámítható ideig lesz távol, továbbá minőségi ellátást kap és folyamatosan nyomon követhető az egészségi állapota. Ezen felül az időben diagnosztizált problémák és betegségek kezelése, gyógyítása az időben megkezdett terápiának köszönhetően csökkentheti a súlyos kórképek kialakulását, melyek további táppénzre kényszerített időszakot eredményezhet.

Az adózás kapcsán kijelenthető, hogy az adókönyvet folyamatosan alakul (erre jó példa a 2016-2019-es vizsgált időszak). A megfelelően kiválasztott és összeállított juttatási csomagok a munkaadónak anyagi megtakarítást adhatnak, hiszen a kedvezményes adókulcs(ok) alkalmazásával a megtakarítások számszerűsíthetők. Például az önszegélyező pénztárak adózása 2019-ben vonzó, hiszen a célzott szolgáltatások nem jövedelemként adóznak, míg egyéb egészségügyi jellegű béren kívüli juttatások jövedelemként adóznak.

IRODALOMJEGYZÉK

1. 2018. évi LII. törvény [cit. 2019.09.11.] Dostupné na internete: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=A1800052.TV×hift=ffffff4&txtreferer=00000001.TXT>
2. 1993. évi XCIII. törvény [cit. 2019.03.11.] Dostupné na internete: <https://net.jogtar.hu/jogszabaly?docid=99300093.TV>
3. Fata László. *Cafeteria Kisokos-2019*. [online]. [cit. 2019.09.20.] Dostupné na internete: <http://www.cafeteriatrend.hu/ck19.pdf>
4. Nemzeti Adó- és Vámhivatal. *Tájékoztató a cafeteria egyes juttatási elemeinek adózására vonatkozó szabályok változásáról*. [online]. [cit. 2019.03.10.] Dostupné na internete: <http://nav.gov.hu/nav/ado/szja/cafeteria.html>
5. OECD/European Observatory on Health Systems and Policies, *Magyarország: Egészségügyi országprofil 2017, State of Health in the EU, OECD Publishing, Paris/European Observatory on Health Systems and Policies*, [online]. Brussels. 2017. [cit. 2019.03.08.] <http://dx.doi.org/10.1787/9789264285231-hu> ISBN 9789264285231 (PDF)
6. LANTOS, G. *Párhuzamos valóság - a magánegészségügyi rendszer kiépülése* [online]., Társadalmi Riport. Budapest : TÁRKI Társadalomkutatási Intézet Zrt., 2018. ISSN 2631-1070. [cit. 2019.03.09.]. Dostupné na internete: http://www.tarki.hu/sites/default/files/trip2018/286-308_Lantos_Gabriella_Egeszsegugyi_adatok.pdf
7. RÉKASSY, B., et. al. Vadkapitalizmus virágzása, azaz mit szül a szabályozatlanság az egészségügyben. In *IME - INTERDISZCIPLINÁRIS MAGYAR EGÉSZSÉGÜGY*. [online]. 2018, XVII., 6. [cit. 2019.03.03.] Dostupné na internete: https://www.imeonline.hu/article.php?article=2018._XVII./6/vadkapitalizmus_viragzasa_azaz_mit_szul_a_szabalyozatlansag_az_egeszsegugyben_i_resz
8. Szinapszis. *Szinapszis Kutatások a Magánegészségügyről 2014-2016*. [online]. Budapest : Szinapszis Piackutató és Tanácsadó Kft., 2017. [cit. 2019.03.07.] Dostupné na internete: <https://www.slideshare.net/kerteszb/szinapszis-kutatsok-a-magnegsdzsggyrl-2017>

Kiadó – Vydavateľ:
Selye János Egyetem – Univerzita J. Selyeho
Bratislavská cesta 3322
SK-945 01 Komárno
www.ujs.sk

Cím - Názov:
A Selye János Egyetem 2019-es XI. Nemzetközi Tudományos Konferenciájának
tanulmánykötete - „ADÓ- ÉS JÁRULÉKRENDSZEREK” SZEKCIÓ

Zborník XI. medzinárodnej vedeckej konferencie Univerzity J. Selyeho 2019 - SEKCIA
„DAŇOVÉ A ODVODOVÉ SYSTÉMY”

Szerkesztő - Zostavovateľ:
Ing. Gyurián Norbert, PhD.
PhDr. Antalík Imrich, PhD.

Lektorok - Recenzenti:
Ing. Gyurián Norbert, PhD.
PhDr. Antalík Imrich, PhD.
Ing. Kútna Angelika, PhD.
Ing. Mgr. Horbulák Zsolt, PhD.

Terjedelem – Rozsah:
3,5 szerzői ív – 3,5 AH

Kiadás éve - Rok vydania:
2019

ISBN 978-80-8122-341-9

PADE

PALLAS ATHÉNÉ
DOMUS EDUCATIONIS
ALAPÍTVÁNY

Az Adó- és járulékrendszerek szekció megszervezését és a szekció kiadványának megjelenését a PALLAS ATHÉNÉ DOMUS EDUCATIONIS ALAPÍTVÁNY támogatja a „Modern, komplex és innovatív kutatási tevékenység a Selye János Egyetem Gazdaságtudományi Karán” c. projekt keretében.